Medicus

Nr. 1-3 (907-909)
Ianuarie-Martie 2018

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Ion Ababii, rector, profesor universitar, dr. hab. şt. med., academician al AŞM

Primăvara este cel mai frumos anotimp. Totul se umple de culoare, vântul adie parfum de flori, iar razele de soare se răsfrâng pe verdele crud. Zâmbim şi oferim mărţişoare, cadouri simbolice sau buchete de flori, pentru că oficial în calendar a început primăvara - spectacolul reînvierii şi al regenerării a tot ce ne înconjoară.

Onorată comunitate universitară,

Este un moment prielnic să ne oprim pentru o clipă din rutina zilnică, din regimul alert şi zbuciumat al activităţilor noastre şi să admirăm copacul înflorit, bucuria unei păsări exprimată prin trilurile sale sau bunătatea unui tânăr care ajută o bătrânică. Primăvara este şi în inimile noastre. Mai mult sau mai puţin, simţim o înviorare a sufletului, o revigorare a corpului şi vrem să răsturnăm munţii întru realizarea proiectelor noastre şi a tot ce ne-am propus pentru acest an. Este important ca activitatea profesională şi studiile să se regăsească în lista priorităţilor, însă, în acelaşi timp, să nu lăsăm pe loc secund viaţa personală sau familia, deoarece ele sunt cele care ne alimentează zilnic cu energie, dragoste şi bucurii.

Vă doresc o primăvară frumoasă tuturor, bogată în sănătate şi împliniri, prosperitate şi fericire!

Distinse Doamne, Mame, Soţii, Fiice,

Deoarece suntem în preajma sărbătorii de 8 Martie, Vă aducem cele mai sincere şi cordiale felicitări. Nu ajung cuvinte care să Vă descrie bunătatea, frumuseţea, tandreţea şi gingăşia pe care le dăruiţi necondiţionat familiei. Iubiţi fără a cere nimic în schimb, oferiţi sprijin şi încurajări când cel mai mult avem nevoie. Să ne fiţi sănătoase alături de cele mai dragi persoane, stimate şi apreciate.

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater
Asistenţa medicală generală - noua ofertă educaţională a USMF „Nicolae Testemiţanu” p. 2

Instruire
Prelegeri în domeniul proprietăţii intelectuale p. 3

Cercetare
Ziua Mondială a Bolilor Rare p. 4

Orice accident vascular cerebral este o urgenţă medicală p. 5

Cooperare internaţională
Cooperare moldo-chineză: al II-lea proiect grandios finalizat p. 6

Relaţii publice
Anatomia pentru medic - ca harta pentru un călător p. 7

De ziua ta, Femeie!
Mama p. 9

Studenţii în acţiune
DHISHA în sprijinul studenţilor indieni ai universităţii noastre p. 10

Diverse
Uniunea asociaţiilor şi a societăţilor profesionale ale medicilor şi farmaciştilor p. 11

Universul sportiv
Sportul - atribut al vieţii studenţeşti p. 12

La 6 decembrie 2017, „Mărţişorul” a fost inclus în Lista Reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanităţii a UNESCO. Acesta a fost al treilea obiectiv de patrimoniu de la noi recunoscut pe plan mondial.

În decembrie 2013, această listă a înglobat colindatul în ceată bărbătească, iar pe 1 decembrie 2016 – tehnicile tradiţionale de confecţionare a scoarţelor (covoarelor) din România şi Republica Moldova.

Mărţişorul

Versuri de Raisa ŢÂBÂRNĂ, medic psiholog

E primăvară pe străbunul plai,
Ne salută vesel soarele pe cer,
Coboară mărţişorul cu alai,
Datină străveche, plină de mister.
E sărbătoare azi cu ghiocei,
Bucuria noastră-i fără de hotar,
Se prind în horă fete şi flăcăi,
Mărţişorul vine iar!

Azi primăvara vine-n ţara mea,
Se aude-n codru murmur de izvor,
E luna martie şi-i ziua ta,
Peste tot răsună cântece de dor.
„Mulţi ani trăiască” haideţi să cântăm
Pentru cei născuţi în zi de mărţişor,
O viaţă lungă hai să le urăm,
Pace-n suflet tuturor.

Veniţi, prieteni, în Moldova mea,
Vă salută ţara horelor de foc,
Vă aşteptăm cu toată dragostea
Mărţişorul nostru-i floare de noroc.
„Mulţi ani trăiască” haideţi să cântăm
Pentru cei născuţi în zi de mărţişor,
O viaţă lungă hai să le urăm,
Pace-n suflet tuturor.

Mărţişoare, mărţişor,
Două-mperecheate, gemene culori,
Alb ca crinul parfumat,
Roşu – floare de-mpărat,
Mărţişoare, mărţişor,
Eşti o floare rară, floare de amor,
Tu ne-aduni şi ne-ntâlneşti,
Inima ne-o încălzeşti.

Asistența medicală generală – noua ofertă educațională a USMF „Nicolae Testemițanu”

În anul de studii 2018-2019, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie* Nicolae Testemițanu *vine cu o nouă ofertă educațională* - Asistența medicală generală*. O decizie în acest sens a fost luată la prima ședință din acest an a Senatului Universitar, iar necesitatea deschiderii acestei specialități se impune pentru realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă ale Mileniului și a direcțiilor strategice de dezvoltare a moașelor și asistentelor medicale.

Virginia Șalaru, prodecan la Facultatea de Medicină nr. 1, a precizat că unul dintre argumentele care justifică necesitatea acestei specialități este coeficientul de îmbătrânire în Republica Moldova pentru anul 2016, care a constituit 17,2%, ceea ce determină necesități sporite în îngrijiri de sănătate. Creșterea economică, modernizarea, urbanizarea și migrația au provocat răspândirea unor stiluri de viață nesănătoase. În plus, abordarea problemelor legate de sănătatea mamelor și a copiilor este o prioritate națională, care merită atenție și necesită dezvoltarea serviciilor de asistente medicale și moașe.

Rolul asistentelor medicale este esențial în atingerea direcțiilor strategice de dezvoltare, cum ar fi acoperirea universală cu servicii de sănătate. Pentru a atinge acest obiectiv, este nevoie de mai multe asistente medicale licențiate. Astfel, dezvoltarea învățământului superior medical și formarea în domeniul de asistență medicală generală va spori și calitatea serviciilor de promovare a sănătății, de prevenire a bolilor, tratament și reabilitare.

Programul de studii în domeniul asistenței medicale generale este bazat pe cerințele și standardele Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) și a Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale și cuprinde 240 de credite ECTS, repartizate pe parcursul a patru ani de studii universitare cu frecvență.

Primul an de studii se bazează primordial pe disciplinele fundamentale – anatomia, biologia, biochimia, nursingul fundamental, iar în următorii ani vor fi introduse disciplinele clinice. Studenții vor obține experiența necesară prin utilizarea metodelor moderne de predare-învățare la orele de curs, seminare, lucrări de laborator, lucru individual etc.

Un punct forte al acestui program este faptul că studenții vor beneficia de stagii practice în instituțiile medico-sanitare, iar instruirea teoretică se face în mod echilibrat și coordonat cu cea clinică.

După finalizarea celor patru ani de studii, absolvenții vor obține titlul de licențiat în asistență medicală generală, având o pregătire teoretică în științe fundamentale și sociale, precum și instruire clinică în medicină generală și alte specialități medicale: chirurgie generală și specialități chirurgicale, îngrijirea copiilor și pediatrie, igiena și îngrijirea mamei și a nou-născutului, sănătate mintală și psihiatrie, îngrijirea persoanelor în vârstă și geriatrie, îngrijire la domiciliu ș.a. Asistentul medical va cunoaște mai profund științele ce stau la baza îngrijirilor medicale, va avea suficiente date despre structura corpului uman, funcțiile fiziologice și comportamentul organismului în diverse stări fiziologice și patologice, precum și despre relațiile existente între starea de sănătate, mediul fizic și cel social. De asemenea, specialistul va putea elabora un plan individual de îngrijiri în diverse situații patologice, va efectua procedee terapeutice și va aplica procedurile prescrise de medic, în limita competențelor, inclusiv va acorda asistență medicală de urgență.

Specialistul în asistența medicală generală va fi pregătit și autorizat să se angajeze în domeniul general al practicii de îngrijire medicală, inclusiv în promovarea sănătății, prevenirea bolilor și îngrijirea bolnavilor fizici, a bolnavilor mintali și a persoanelor cu dizabilități de toate vârstele, să participe pe deplin în calitate de membru al echipei de profilaxie și de educație pentru sănătate, să supravegheze și să instruiască asistenții medicali și să fie antrenat în cercetare.

Menționăm că programul de studii pentru *Asistența medicală generală* a fost elaborat cu suportul consultativ al partenerilor de la Școala de Nursing din Greensboro a Universității din Carolina de Nord și de la Asociația Americană de Nursing.

Învățarea bazată pe probleme – centrată pe şi pentru student

În data de 27 februarie curent, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a găzduit un atelier de lucru desfășurat în cadrul Proiectului „Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: Pentru sporirea competitivității studenților și a posibilităților de angajare a acestora” (PBLMD).

Activitatea vizată a avut drept scop perfecționarea personalului academic și a celui din managementul universitar în domeniul metodologiei și al metodelor moderne de predare-învățare: învățarea bazată pe probleme (PBL) și învățarea bazată pe cercetare (EBL).

Coordonatorul proiectului *Problem Based Learning* (PBL) Romeo Țurcan, profesor la Universitatea Aalborg din Danemarca, și colegul său Michael Fast au discutat despre metodele și filosofia de învățare activă de tip PBL, centrată pe și pentru student. „Scopul acestui workshop este de a pregăti studenții pentru mobilitate, de a le arăta cum se integrează metodologia și design-ul cercetării pe învățarea în *Problem Based Learning*. Prin această activitate ne-am dorit ca studenții să înțeleagă necesitatea unui portofoliu personal bogat de cunoștințe pe diferite domenii și probleme”, a menționat profesorul Țurcan.

Georgiana Ruti, studentă în anul III la specialitatea *Medicină preventivă*, consideră că PBL este o metodă foarte bună pentru a se dezvolta și pentru a cerceta în profunzime problemele ce apar în domeniul de studiu, în cazul ei – medicina preventivă. Activitatea a mobilizat participanții să vină cu idei și propuneri, fiind un schimb de cunoștințe între studenți, iar la final au realizat o listă de cauze și soluții pentru o eventuală problemă.

„Cunoștințele pe care le acumulăm în baza acestei metode sunt mult mai ample și mai diversificate. Dacă la prelegeri tu doar vii și asculți, metoda PBL te lasă ca tu singur să analizezi subiectul și să-ți dezvolți cunoștințele, și chiar să faci un schimb de cunoștințe între colegi”, ne-a spus Mihaela Jaloba, studentă în anul III la aceeași specialitate.

La atelier au participat atât cadre didactice și studenți din cadrul instituției noastre, cât și de la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți și de la Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul.

PBLMD este un proiect național de consolidare a capacităților cognitive și de instruire, care are ca scop îmbunătățirea calității metodologiilor de predare-învățare și a programelor de învățământ superior din Republica Moldova și, în același timp, sporirea relevanței acestora pentru piața forței de muncă și a grupurilor dezavantajate din societate.

Sistemul respirator – în atenția anesteziologilor

În perioada 7-9 februarie curent, mai mulți studenți, rezidenți, medici anesteziologi și reanimatologi au participat la cursul de instruire al Comitetului European pentru Educație în Anesteziologie (CEEA) cu genericul* Sistemul respirator. Toracele, modulul 1. *Evenimentul, ajuns la cea de-a XIII-a ediție, s-a desfășurat la Institutul de Medicină Urgentă din capitală.

Adrian Belîi, profesor universitar la Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg” a USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că astfel de instruiri au fost practicate încă acum 30 de ani, de către patru profesori din Franța, Belgia și Olanda, care au dorit să organizeze cursuri standardizate de șase ani. „În fiecare ediție se abordează un sistem de organe, astfel această metodă permite actualizarea cunoștințelor în domeniu. În Republica Moldova cursurile se desfășoară deja de 13 ani, unde specialiștii fac schimb de informații noi”, a declarat profesorul.

La curs au fost discutate subiecte precum: *fizica aplicată sistemului respirator*, *metabolismul CO_2 și capnografia*, *circuitele anestezice*, *regimul de ventilare pulmonară artificială*, *anestezia în chirurgia toracică*, *actualități referitoare la patofiziologia și tratamentul BPOC*, *astmul bronșic*, *modelarea matematică și simularea la calculator a proceselor biologice pe exemplul sistemului respirator* ș.a.

Conferențiarul universitar Virgil Guțan a menționat că în perioada când capnografia făcea primii pași în utilizarea clinică, nimeni nu își imagina diversitatea utilizării acestei metode. „Între timp s-au identificat și restricții importante ale acestei metode, necunoașterea acestora poate duce la riscul de luare a unor decizii greșite și periculoase”, a subliniat conferențiarul.

Invitații speciali la eveniment au fost profesorii Ovidiu Bedreag, Marius Păpurică și Dorel Săndesc din România. De asemenea, la instruire, tradițional, a participat și profesorul Gabriel Gurman din Israel, care a vorbit despre ARDS: etiologie, fiziopatologie și clinică, iar spre final a venit cu recomandări de tratament.

Cursurile au drept drept scop sporirea calității serviciilor medicale prin dezvoltarea, promovarea și implementarea tehnologiilor moderne de diagnostic și de tratament în Republica Moldova.

Evenimentul a fost organizat de Societatea de Anesteziologie și Reanimatologie din Republica Moldova, Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg” și Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 2 ale USMF „Nicolae Testemițanu”.

Metode contemporane de instruire medicală

Un grup de douăsprezece persoane din Ucraina și Republica Moldova și-au dezvoltat abilitățile de predare în cadrul unui curs de instruire cu genericul* Metode contemporane de instruire medicală*. Evenimentul s-a desfășurat în perioada 16-19 ianuarie, la Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM) al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Pe parcursul instruirii, cadrele didactice au învățat cum să organizeze un curs, ce presupune învățarea interactivă prin metoda dezbaterilor, cum se dezvoltă o deprindere practică, ce este microteachingul și pregătirea unui discurs, teoria feedbackului, ce reprezintă simularea în medicină, lucrul în echipă și rolul de lider, managementul resurselor în situații de criză, testul de supraviețuire, stilurile și tehnicile sesiunilor de dezbateri, principiile de dezvoltare a scenariilor de simulare, avantajele și dezavantajele simulării, operarea unui soft de simulare, sistemul de management al unui centru de simulare ș.a.

Participanții, divizați în trei echipe mixte, au elaborat și au simulat câte un caz clinic. Sesiunea de simulare a avut trei componente: *Briefingul* – pregătirea cazului, *Scenariul* – desfășurarea sesiunii propriu-zise și *Debriefingul* – discuții asupra acesteia. La finalul sesiunilor, echipa de instructori împreună cu participanții au făcut o analiză, menționând punctele forte și cele slabe ale scenariilor simulate.

Cursul a fost elaborat și predat de un grup de formatori de la USMF „Nicolae Testemițanu”, coordonatori în cadrul CUSIM, printre care: Iurie Saratila, coordonator CUSIM, Svetlana Plămădeală, conferențiar universitar, Ion Chesov, asistent universitar, ambii de la Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, Corina Cardaniuc, conferențiar universitar la Catedra de obstetrică și ginecologie nr. 1, Marin Vozian, conferențiar universitar la Catedra de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi”, și Diana Chiper, asistent universitar, CUSIM, instruiți, la rândul lor, în centre de simulare internaționale.

Potrivit lui Andrei Romancenco, directorul CUSIM, aceste instruiri reprezintă o continuitate a colaborării instituției noastre cu Universitatea de Medicină din Ternopol. „Inițial, o delegație a partenerilor ucraineni a efectuat o vizită de documentare la CUSIM și, deoarece noi dispunem de un curs destinat cadrelor didactice în *Metode moderne de instruire medicală*, ne-am oferit să-i ajutăm și în acest domeniu. Cursul este unul activ, practic și dinamic, cu elemente de bază și avansate, care permite un schimb de experiență pe interior”, a menționat managerul Centrului.

Una dintre participante, Natalia Belîi, asistent universitar la Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, a declarat că aceste lecții practice permit elaborarea unui automatism, a unui arbore decizional de acțiune în situații de criză, atunci când ai foarte puțin timp pentru a gândi, a analiza, a acționa și pentru a lua decizii rapide, de care depinde succesul unei manipulații medicale oportune.

La rândul lor, oaspeții ucraineni au rămas impresionați de dotarea Centrului și de nivelul înalt de pregătire al instructorilor, de la care au învățat foarte multe tehnici moderne de predare.

La instruire au participat opt persoane din Ucraina, reprezentanți ai Universității de Medicină din Ternopol, ai Academiei de Medicină din Cerkasî și ai Academiei de Medicină din Dnipropetrovsk și patru reprezentanți ai universității noastre.

Prelegeri în domeniul proprietății intelectuale

În zilele de 27 și 28 februarie curent, cadrele științifico-didactice, cercetătorii științifici și studenții-doctoranzi ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la un curs de prelegeri în domeniul proprietății intelectuale.

În prima parte a cursului, Petru Grosu, specialist coordonator, Direcția Brevete, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), a vorbit despre ce reprezintă brevetele și de ce este important de a breveta o invenție. De asemenea, participanții au învățat cum să acceseze baza de date AGEPI, care conține date bibliografice privind cele 5478 de certificate de autor obținute de inventatorii din Republica Moldova, inclusiv cele realizate în colaborare cu inventatorii din alte state și publicate începând cu anul 1963.

Victor Eremia, student-doctorand în anul I, specialitatea Chirurgie pediatrică, a menționat că aceste prelegeri sunt binevenite pentru el și pentru colegii săi. „Suntem doctoranzi și urmează să lucrăm asupra unor cercetări ce vor aduce o noutate științifică. Pentru noi este important să cunoaștem cum ne putem proteja drepturile de autor, care lucrări sunt considerate invenții, cum are loc procesul de depunere a cererilor de brevetare, care sunt condițiile de înregistrare a invențiilor ș.a.”

A doua parte a cursului a fost ținută de Andrei Moisei, specialist coordonator, Secția Instruire a AGEPI, care a informat publicul despre ce este proprietatea intelectuală, pentru ce este necesară înregistrarea proprietății intelectuale și cum poate fi utilizată drept instrument de valorificare a rezultatelor cercetării. „Auditoriul cu care am lucrat astăzi a fost unul care a absorbit toată informația oferită și acest lucru m-a ajutat foarte mult să prezint cât mai multe informații necesare. Întrebările acordate au fost o dovadă că informația va fi memorizată de ei pe o perioadă îndelungată”, a menționat Andrei Moisei.

Prelegerile au fost organizate în contextul introducerii disciplinei *Protecția proprietății intelectuale* în Planul de studii universitare, ciclul III – studii superioare de doctorat.

Seminar privind elaborarea unui curs de terminologie medicală

În zilele de 11 și 12 ianuarie 2018, cadrele științifico-didactice de la Catedra de limbi moderne a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au participat la un seminar cu privire la elaborarea unui curs de terminologie medicală. Moderatorul evenimentului a fost conferențiarul universitar Claudia Elena Dinu de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași, România.

Timp de două zile au fost abordate subiecte ce țin de metodologia de actualitate, modul de expunere, adaptarea la grupa de studenți, contactul cu studenții, elaborarea unui curs on-line ș.a.

Daniela Eșanu-Dumnazev, șefa Catedrei de limbi moderne, a subliniat că acțiunea este o formare necesară și utilă pentru cadrele didactice în elaborarea unui curs de terminologie medicală, astfel încât acesta să fie cât mai atractiv pentru medicinești.

„Actualmente, atât secția de franceză, cât și cea de engleză, participă la elaborarea unui manual medical cu profil în farmacie și cred că acest curs va fi util inclusiv pentru scrierea și editarea lucrării”, a remarcat asistentul universitar Viorica Cazac.

Natalia Costiuc, asistent universitar, a menționat că disciplina pe care o predă – limba franceză medicală – este una pe cât de complicată, pe atât de frumoasă, cu aspecte diferite la farmacie, la stomatologie și este convinsă că instruirea dată va îmbunătăți modul de predare pentru fiecare domeniu al medicinei, altfel spus mereu este loc de mai bine.

Cadrele științifico-didactice au declarat că își doresc ca, după acest curs, modul de predare să fie unul cu adevărat interesant, astfel ca viitorii medici să fie motivați să învețe limba engleză sau franceză, mai ales că Universitatea oferă multe posibilități de schimb de experiență cu instituții similare din alte țări, iar una dintre condiții este ca studentul să cunoască cel puțin o limbă străină.

La rândul său, formatorul Claudia Elena Dinu a mulțumit profesorilor prezenți la curs și a declarat că dincolo de confortul în plan uman simțit aici, a avut și un confort profesional, pentru că lucrurile spuse aveau ecou.

Menționăm că seminarul se înscrie în planul de activități al Centrului de Reușită Universitară, susținut de Agenția Universitară a Francofoniei.

Ziua Mondială a Bolilor Rare

„Implicare prin cercetare” - ***acesta a fost sloganul flashmobului prin care un grup de tineri de la Asociația Reabilitării Copiilor cu Fenilcetonurie (ARK-PKU) împreună cu studenți, rezidenți și cadre științifico-didactice din cadrul Departamentului Pediatrie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au marcat*** **Ziua Mondială a Bolilor Rare.** ***Tinerii au lansat baloane în aer și au fluturat panglici colorate în susținerea tuturor pacienților cu boli rare, a părinților acestora, precum și a celor*** **care contribuie la elucidarea acestor maladii.**

În contextul consemnării acestei zile a fost organizată și o conferință științifică, unde au fost abordate afecțiunile rare, studiate în cadrul laboratoarelor de cercetare ale Institutului: Laboratorul de profilaxie a patologiilor ereditare și Laboratorul de genetică moleculară umană.

Manifestarea a fost deschisă de Sergiu Gladun, directorul Institutului Mamei și Copilului, care a declarat că bolile rare sunt o prioritate în activitatea științifică a cercetătorilor din cadrul Centrului de Planificare a Familiei și Genetică Umană, care au efectuat screeningul la fenilcetonurie, iar, ca urmare, a fost completată baza de date referitoare la această maladie.

Potrivit directorului Departamentului Pediatrie al USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Ninel Revenco, în 2016, prin Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova a fost emisă o dispoziție prin care a fost instituit un grup de lucru pentru elaborarea unui proiect al *Programului național privind maladiile rare pentru anii 2018-2021*. În prezent, există și un proiect al *Planului național al maladiilor rare*, bazat pe un studiu minuțios al situației actuale în domeniul diagnosticului, tratamentului și supravegherii bolilor rare. În același timp, sunt multe bariere în realizarea acestui plan, cum ar fi: lipsa unui acces echidistant și universal la un diagnostic corect, stabilirea întârziată a diagnosticului, absența informației de calitate despre o anumită boală la nivelul asistenței medicale primare, lipsa informației despre anumite boli rare, absența serviciilor medicale adecvate bolii. Pentru ameliorarea situației este necesară o abordare comprehensivă și multidisciplinară a diagnosticului, tratamentului, supravegherii și reabilitării bolilor rare, stabilirea parteneriatelor cu țările Uniunii Europene și sporirea cooperării științifice internaționale cu centrele maladiilor rare din UE, dezvoltarea politicilor în sănătate adecvate bolilor rare, sensibilizarea societății, suportul comunităților de pacienți cu maladii rare și a familiilor acestora, promovarea colaborării în grup. „Bolile rare reprezintă un subiect sensibil nu doar pentru pacienți și medici, ci și pentru familie și, respectiv, pentru întreaga societate. Doar cu suportul acestora putem obține o majorare a calității vieții pacienților”, a conchis profesorul Ninel Revenco.

Natalia Ușurelu, cercetător științific coordonator în Laboratorul de profilaxie a patologiilor ereditare a Institutului Mamei și Copilului, a declarat că bolile rare se pot înregistra atât la nou-născuți, din prima zi de viață, cât și la vârstnici. Una dintre patologiile cel mai frecvent întâlnite și studiate, pentru care deja există diagnostic, tratament și monitorizare, este fenilcetonuria. Această maladie poate fi identificată încă la naștere, datorită screeningului neonatal, existent la noi în țară. În registrul național al acestei boli sunt înregistrate 112 cazuri pe parcursul ultimilor 28 de ani, aproximativ 40% din acestea sunt monitorizate în permanență. Pe lângă acestea, mai sunt întâlnite aciduria metilmalonică, aciduria glutarica, glicocenoze, fructozemii, galactozomii, maladii mitocondriale, boli neurogenetice, amiotrofia spinală, distrofia Duchenne, hemofilia ș.a. Circa 80% din bolile rare sunt determinate genetic, astfel că pacienții sunt monitorizați pe tot parcursul vieții. „Încercăm prin toate mijloacele să dezvoltăm acest domeniu la noi în țară și venim cu soluții pentru a pune bazele unui sistem de care să beneficieze pacienții cu boli rare”, a asigurat cercetătoarea.

Actualmente, sunt atestate mai mult de 8 mii de boli rare, în lume fiind înregistrați peste 250 de milioane de pacienți cu aceste maladii, dintre care 50% sunt copii, ⅓ dintre ei mor în primul an de viață, iar ⅓ mor până la vârsta de 5 ani. În 65% din cazuri calitatea vieții este afectată, iar 9% dintre copiii sunt invalizi.

Manifestarea a fost organizată de Departamentul Pediatrie al USMF „Nicolae Testemițanu”, Institutul Mamei și Copilului, Centrul Genetic de Excelență din Republica Moldova, în colaborare cu Societatea de Pediatrie din Republica Moldova, Asociația Reabilitării Copiilor cu Fenilcetonurie (ARK-PKU) sub egida Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Managementul agresivității în serviciile de sănătate mintală

În Republica Moldova, 60 de mii de persoane sunt diagnosticate cu probleme de sănătate mintală. Circa 50% dintre acestea au un grad de dizabilitate. Per total, tulburările mintale constituie cauza a 9% din dizabilitatea primară, iar, în acest context, problemele de sănătate mintală devin probleme de sănătate publică. Pentru a elucida aceste aspecte și pentru a discuta noile tendințe în abordarea și tratamentul acestor pacienți, doi conferențiari de la Catedra de psihiatrie, narcologie și psihologie medicală au ținut un curs de instruire cu genericul **Managementul agresivității în serviciile de sănătate mintală.** ***Acțiunea a avut loc în zilele de 1 și 2 martie curent.***

La curs au participat medici specialiști, asistenți medicali, infirmieri și toți cei care lucrează cu persoane cu probleme de sănătate mintală și care au fost informați despre tipurile noi de agresiune, modele de crize, tehnici de comunicare cu persoanele care suferă de boli mintale fără depunerea forței fizice, leziunile care pot apărea în urma constrângerii, tehnici de eliberare și deblocare, tehnici de relaxare, pericol și menținerea autorității în situații de criză, contact de siguranță, tehnici de constrângere prin contact fizic, mișcările în timpul constrângerii ș.a. La instruire, specialiștii au practicat o parte dintre aceste tehnici, ca ulterior să le aplice în activitate.

În opinia formatorului Inga Deliv, conferențiar universitar, Catedra de psihiatrie, narcologie și psihologie medicală, comportamentul agresiv poate fi prevenit. Specialista susține că trăim într-o societate dură și de multe ori persoanele cu probleme de sănătate mintală sunt stigmatizate și considerate violente. În realitatea, societatea este agresivă față de aceste persoane, iar dintre ele doar circa 15% pot să răspundă la fel. În acest sens, se cere o altfel de pregătire a specialiștilor care lucrează cu persoanele cu deficiențe mintale, unde accentul să fie pus pe alte metode de comunicare și abordare a pacientului.

Nadejda Chicov, asistent ergoterapeut la Centrul comunitar de sănătate mintală din Soroca, consideră că aceste instruiri sunt esențiale, având în vedere că la centrele de sănătate mintală sunt foarte multe persoane cu izbucniri violente, iar odată cu dezvoltarea unor noi tehnici de abordare a acestora, este bine ca fiecare specialist să le cunoască.

Pentru a fi formator în cadrul acestui proiect, Igor Nastas, conferențiar universitar la Catedra de psihiatrie, narcologie și psihologie medicală, a fost instruit în Olanda și Elveția. Specialistul susține că în țara noastră este necesar de a îmbunătăți asistența și serviciile pentru persoanele cu probleme în sănătatea mintală, precum și de a schimba atitudinea specialiștilor față de acești bolnavi. Una dintre cele mai bune practici implementate este vizita reprezentantului centrului comunitar de sănătate mintală la domiciliul pacientului pentru a-l ajuta să-și rezolve problemele. În acest caz beneficiarul nu mai este nevoit să fie internat, ceea ce permite o economisire majoră a fondurilor alocate pentru spitalizarea acestuia.

Activitatea de instruire s-a desfășurat concomitent în trei grupuri, dintre care două la Chișinău și al treilea la Spitalul de Psihiatrie din mun. Bălți.

Cursurile au fost organizate în cadrul proiectului moldo-elvețian MENSANA „Suport pentru reforma serviciilor de sănătate mintală din Moldova”, finanțat de Agenția Elvețiană pentru Cooperare și Dezvoltare. Instruirile au început în noiembrie 2017 și vor dura până în luna iunie 2018. La cursuri vor participa 400 de cadre medicale și paramedicale din peste 40 de centre comunitare de sănătate mintală și trei spitale de psihiatrie din Bălți, Chișinău, Orhei.

Congresul MedEspera, 3-5 mai 2018

Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină, în parteneriat cu Departamentul Știință, organizează Congresul Internațional pentru Studenți și Tineri Medici *MedEspera 2018* – unul dintre cele mai mari evenimente științifice medicale ale anului. Manifestarea, ajunsă la cea de-a VII-a ediție, va avea loc în perioada **3-5 mai 2018**, în incinta Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

MedEspera se numără printre cele mai importante evenimente științifice organizate de universitatea noastră și adună sute de studenți și tineri medici din întreaga lume. Congresul reprezintă o oportunitate bună de publicare a lucrărilor științifice, de aprofundare a cunoștințelor în domeniul medical, de stabilire a relațiilor de colaborare și de prietenie cu studenți și tineri medici din întreaga lume.

La actuala ediție a evenimentului vor participa cu prezentări magistrale invitați speciali din Marea Britanie, Germania, România, Ucraina și vor fi organizate circa 30 de workshopuri. Participanții vor avea parte și de un program social variat, care va include excursii la cele mai cunoscute atracții turistice din Moldova.

În acest context, vă invităm să participați activ la lucrările Congresului *MedEspera* și să vă înregistrați on-line pe: https://medespera.asr.md/register/

Pentru informații suplimentare accesați site-ul https://medespera.asr.md/ sau contactați Comitetul organizatoric la adresa de e-mail: medespera@asr.md

Lecturile de iarnă 2018

Tehnologiile minim invazive în chirurgie au constituit subiectul* Lecturilor de iarnă *desfășurate în perioada 22-26 ianuarie 2018, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova. Ediția a XIV-a a fost dedicată profesorului Eugen Maloman, care anul acesta a împlinit venerabila vârstă de 90 de ani. Manifestarea a întrunit chirurgi din toate domeniile: pediatrie, oncologie, urologie, oftalmologie, otorinolaringologie, cardiologie, neurochirurgie, chirurgia robotică ș.a.

Reuniunea științifică a fost inaugurată de profesorul universitar Vladimir Hotineanu, care a vorbit despre specificul *Lecturilor de iarnă* din acest an și despre aportul profesorului Eugen Maloman la organizarea serviciului chirurgical modern și la promovarea tehnologiilor moderne ale chirurgiei în Republica Moldova.

Olga Cernețchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ, a scos în evidență necesitatea schimbului de experiență în domeniul chirurgiei, subliniind că *Lecturile de iarnă* au devenit, pe parcursul anilor, mai mult decât un ciclu de perfecționare, unde sunt abordate teme științifice și didactice. Profesorul a menționat că problemele actuale cu care se confruntă comunitatea medicală din Republica Moldova sunt cauzate, de multe ori, de ineficiența comunicării medic-pacient, iar organizarea unor conferințe, seminare pe acest subiect constituie o necesitate acută. O altă problemă abordată de prorectorul Cernețchi a fost migrația tinerilor specialiști, fapt ce constituie o pierdere enormă pentru sistemul de sănătate din țară.

La inaugurarea *Lecturilor de iarnă 2018* a participat și renumitul chirurg Eugen Maloman, care face parte din *generația de aur* a chirurgiei moldave. Distinsul profesor a fost întâmpinat cu aplauze. Domnia Sa a povestit celor prezenți cum și-a realizat visul de a deveni chirurg și i-a încurajat pe discipolii săi să se dedice profesiei și să se adapteze în permanență cerințelor viitorului.

În contextul celebrării celor 90 de ani de la nașterea profesorului Eugen Maloman, academicianul Gheorghe Țîbîrnă i-a înmânat acestuia Diploma de membru titular al Academiei de Științe Medicale și medalia *Dimitrie Cantemir*, exprimându-i astfel respectul, admirația și aprecierea pentru îndelungata activitate și realizările științifice obținute în chirurgia generală, în special în cea abdominală.

Lecturile de iarnă 2018 l-au avut ca invitat pe Vlad Brașoveanu, șeful Secției de transplant hepatic „Dan Setlacec" a Institutului Clinic Fundeni București, *doctor honoris causa* al universității noastre, care a prezentat un raport despre transplanturile hepatice de la donatorii vii, aspectele pozitive și negative ale acestora și a făcut un apel la cei prezenți pentru susținerea programului de transplant din Republica Moldova, care este la început de cale și întâmpină multe dificultăți. Tehnicile laparoscopice și robotoscopice sunt metode moderne de intervenție chirurgicală, fapt pentru care Vlad Brașoveanu a îndemnat șefii de clinici să ofere posibilitatea tinerilor specialiști să participe la schimburi de experiență peste hotare și să-i antreneze permanent în activitatea clinică.

La forum au fost prezentate ultimele realizări din clinicile de chirurgie din țară și de peste hotare. Multe dintre rapoartele prezentate au inclus cazuri clinice dificile, care au fost tratate cu succes.

Orice accident vascular cerebral este o urgență medicală

În data de 28 februarie 2018 a avut loc o conferință dedicată accidentului vascular cerebral, destinată medicilor de familie și medicilor din serviciul de asistență medicală urgentă din raionul Ialoveni. Evenimentul s-a desfășurat la Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească.

Manifestarea a fost deschisă de profesorul Mihail Gavriliuc, șef al Catedrei de neurologie nr. 1, care a specificat importanța acestui subiect – accidentul vascular cerebral ca o problemă importantă atât sub aspect medical, cât și sub aspect social și economic. „Prin această conferință vom încerca să înțelegem care sunt forțele noastre în combaterea acestei probleme. Ne-am adunat aici, în special medicii de familie și cei din serviciul ajutorului medical de urgență, pentru a discuta problema și pentru a întreprinde măsurile de urgență în rectificarea și trasarea unui plan de perspectivă", a spus profesorul Gavriliuc.

Valentina Buliga, președintele Comisiei parlamentare *Protecție socială, sănătate și familie*, prezentă la eveniment, a menționat că incidența acestei maladii este destul de înaltă, iar sistemul de sănătate depune eforturi mari în combaterea ei. „Impactul acestei maladii asupra societății, asupra familiilor și gradul de dizabilitate ne alarmează ca să găsim noi metode de tratament, noi măsuri de intervenție și medicamente, pentru a preveni și pentru a trata această maladie".

Cu referire la același subiect, membrul Comisiei parlamentare *Protecție socială, sănătate și familie* Boris Golovin a asigurat participanții că acest proiect este în vizorul comisiei, membrii acesteia fiind mereu deschiși și gata pentru a contribui la dezvoltarea sistemului de sănătate atât din raionul Ialoveni, cât și din întreaga republică.

Grigore Zapuhlîh, director al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie, a declarat că acest eveniment va mobiliza personalul medical să acționeze de urgență, cu maxim profesionalism.

Președintele raionului Ialoveni Anatolie Dimitriu a salutat această inițiativă, menționând că este una foarte importantă pentru personalul medical, iar acest proiect, cu siguranță, va îmbunătăți serviciul de asistență medicală urgență din Ialoveni.

Statisticile arată că 400 din o sută de mii din populația țărilor Europei de Est au suferit cel puțin un accident vascular cerebral, iar Republica Moldova se află în top. Potrivit specialiștilor, pacienții care suferă un accident cerebral vascular pot fi salvați doar dacă apelează la asistență medicală în primele trei ore de la apariția simptomelor. Primele manifestări ar putea fi: dificultățile apărute spontan în articularea sau percepția vorbirii; amorțirea spontană sau slăbiciunea mușchilor feței, ai mâinii sau ai piciorului, în special pe una dintre părțile corpului; dereglarea spontană a coordonării mișcărilor, instabilitatea mersului, amețeala, înrăutățirea bruscă a văzului unui sau a ambilor ochi; dureri de cap spontane și inexplicabile ș.a.

Alte subiecte discutate în lucrările conferinței au fost: *factorii de risc*, *profilaxia primară și secundară a accidentului vascular cerebral*, *patogenia, manifestările clinice de debut și tratamentul în perioada acută a accidentului vascular cerebral*, *manifestările imagistice al accidentului vascular cerebral*, *recuperarea primară, secundară și terțiară a pacienților cu accident vascular cerebral suportat și perspectivele de viitor ale tratamentului endovascular și chirurgical în perioada acută a accidentului vascular cerebral*.

Conferință științifică dedicată Zilei Mondiale a Stomatologului

Comunitatea stomatologică de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova a marcat* Ziua Mondială a Stomatologului *printr-o conferință științifică. Evenimentul a fost organizat în memoria profesorului universitar Ion Lupan, dr. hab. șt. med., membru corespondent al AȘM, decan al Facultății de Stomatologie și președintele Asociației Stomatologilor din Republica Moldova. Manifestarea a întrunit medici specialiști, cadre științifico-didactice, studenți și rezidenți.

La deschiderea evenimentului, profesorul universitar Gheorghe Rojnoveanu, prorector pentru activitate științifică, a vorbit despre semnificația sărbătorii creștine *Sfânta Apollonia* și legătura acesteia cu sărbătoarea profesională a stomatologilor. Totodată, prorectorul a reliefat câteva dintre frumoasele realizări ale regretatului savant, distins manager și talentat chirurg stomatolog, profesorul Ion Lupan. „Astăzi, de Ziua Mondială a Stomatologului, este cel mai potrivit moment pentru a ne exprima public recunoștința față de profesorul Ion Lupan, prin organizarea acestei conferințe științifice, și de a prezenta realizările Facultății, de care decanul și marele profesor ar fi fost mândru", a menționat prorectorul Rojnoveanu.

Conferențiarul universitar Silvia Răilean și profesorii universitari Dumitru Șcerbatiuc și Valentin Topalo de la Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică, pedodonție și ortodonție au vorbit despre viața și activitatea regretatului Ion Lupan, care a rămas în memorie ca un adevărat savant, om de o aleasă noblețe și mărinimie, pedagog iscusit, un profesionist în chirurgia oro-maxilo-facială.

Cu noutăți despre *Ziua Mondială a Stomatologului* a venit profesorul universitar Valeriu Burlacu, Catedra de stomatologie terapeutică.

Printre temele abordate la conferință se numără: *riscurile dezvoltării copilului și a deformațiilor craniene*, *conduita chirurgicală la pacienții cu despicături labio-maxilo-palatine*, *tratamentul complex al hemangioamelor la copii*, *protocoalele încărcării implantelor dentare*, *rolul anomaliilor dento-maxilare la copii cu cefaleea de tip tensională*, *restaurarea morfo-funcțională și estetică a dinților frontali cu material compozite fluide*, *aspecte clinice în disfuncțiile temporomandibulare miogene*, *procedee complexe de reabilitare a disfuncțiilor ansamblului condil disc*, *aspecte de profilaxie a cariei dentare* ș.a.

Ziua Mondială a Stomatologului este sărbătoarea profesională a medicilor stomatologi, celebrată în întreaga lume în data de 9 februarie, în ziua comemorării Sfintei Apollonia, care este patroana celor suferinzi de durere de dinți și a stomatologilor. Apollonia era fiica unui funcționar de stat major în Alexandria, care credea în Hristos, pe vremea când mulți compatrioți ai ei erau păgâni. La vârsta de 49 de ani, în perioada persecuției creștinilor, a fost martirizată. Călăul i-a extras dinții și i-a zdrobit maxilarele. Atunci ea a rezistat torturilor inumane, a fost fermă în credința ei și nu a renunțat la creștinism. În acel moment, ea a devenit patroana celor care suferă de durere de dinți și alte boli stomatologice, iar mai târziu și a stomatologilor.

În 1984 Organizația Mondială a Sănătății și Societatea Internațională a Stomatologilor au stabilit ziua de 9 februarie drept *Ziua Mondială a Stomatologului*.

Cooperarea moldo-chineză: al II-lea proiect grandios finalizat

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova a organizat, în data 10 ianuarie 2018, conferința de finalizare a celui de-al doilea proiect moldo-chinez de fortificare a capacităților Centrului de Medicină Tradițională Chineză.

Rectorul Ion Ababii a punctat principalele aspecte ale acestei cooperări, grație cărora a fost creat și dotat Centrul de Medicină Tradițională Chineză al instituției noastre și a subliniat că experiența și cunoștințele acumulate pe parcurs au servit la crearea Centrului Universitar de Reabilitare Medicală. „Transmitem alese cuvinte de mulțumire guvernului chinez și Ambasadei Republicii Populare Chineze în Republica Moldova, care, pe parcursul ultimilor ani, au finanțat și au gestionat productiv procesul de reconstrucție, renovare, dotare și fortificare a capacităților Centrului de Medicină Tradițională Chineză, asigurându-l cu echipe de specialiști calificați din China. Sincere mulțumiri exprimăm Universității de Medicină Chineză din Gansu pentru colaborare fructuoasă, precum și medicilor chinezi, în frunte cu profesorul Jin Jianjun, care, pe parcursul a doi ani, au acordat asistență medicală pacienților din țara noastră și au împărtășit cunoștințele și experiența lor în aplicarea metodelor tradiționale chineze", a conchis rectorul Ion Ababii.

Excelența Sa Domnul Zhang Yinghong, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Populare Chineze în Republica Moldova, a afirmat că țara noastră este un partener și un prieten fidel, chiar dacă trece prin multe schimbări, poporul chinez îi este alături și o susține. „Avem încrederea că toți prietenii noștri, precum și cei care suntem aici vom oferi suport și în continuare la dezvoltarea Centrului de Medicină Tradițională Chineză", a încheiat Ambasadorul.

Cu un mesaj de gratitudine în adresa poporului și guvernului chinez a venit Mircea Buga, consilier principal de stat al prim-ministrului în domeniul ocrotirii sănătății și dezvoltării sociale, care a apreciat cooperarea între cele două țări, în special în sănătate. „Populația Republicii Moldova are nevoie de acces la servicii medicale calitative. În acest sens, Republica Populară Chineză vine cu un set de servicii care reprezintă chintesența istoriei milenare a medicinei tradiționale chineze, ce se regăsește într-un proiect inedit, care promovează această ramură la noi în țară", a menționat oficialul.

Prezent la manifestare, Boris Gîlca, secretar general de stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a subliniat că Republica Populară Chineză este un partener strategic pentru Republica Moldova și a apreciat colaborarea în diferite domenii, în special în cel medical. „Medicina tradițională chineză este recunoscută la nivel mondial și ne bucurăm că și populația Republicii Moldova poate beneficia de remedii naturiste", a menționat Boris Gîlca.

Song Qi, prorector al Universității de Medicină Chineză Gansu, a vorbit despre debutul colaborării dintre cele două universități și experiența celor cinci specialiști chinezi care și-au desfășurat activitatea în cadrul Centrului de Medicină Tradițională Chineză al USMF „Nicolae Testemițanu" pe durata proiectului. În opinia prorectorului, specialiștii au consolidat parteneriatul dintre cele două instituții, au fortificat prietenia între două popoare, au promovat și au dezvoltat cultura medicinei tradiționale chineze în Republica Moldova. Totodată, oaspetele chinez și-a exprimat speranța că parteneriatul dintre cele două universități va continua și prin intermediul cercetărilor științifice și a mobilității academice.

Victoria Șimon, șefa Centrului de Medicină Tradițională Chineză al USMF „Nicolae Testemițanu", a prezentat rezultatele parteneriatului moldo-chinez prin intermediul celor două proiecte de dezvoltare și de fortificare a capacităților Centrului, care a fost dotat cu echipament medical, plante medicinale și mobilier special. În ultimii doi ani, patru medici specialiști în medicină tradițională chineză și un traducător au prestat servicii medicale populației și au instruit medicii și rezidenții autohtoni în domeniul acupuncturii, al terapiei manuale, al masajului Tui Na și fitoterapiei chineze. Alături de medicii chinezi, activează și specialiști autohtoni, care au efectuat stagii în centre similare din China și și-au perfecționat abilitățile practice în acest domeniu. „Acordarea asistenței medicale prin aplicarea metodelor tradiționale de tratament s-a bucurat de apreciere în rândurile populației din Republica Moldova. Astfel, medicii specialiști chinezi și cei autohtoni au prestat peste 30 000 de proceduri și consultații în domeniul acupuncturii, terapiei manuale și fitoterapiei", a menționat Victoria Șimon.

Victor Lăcustă, șeful Catedrei de medicină alternativă și complementară, a vorbit despre unele aspecte privind aplicarea medicinei tradiționale chineze în practica autohtonă pentru prevenirea și tratarea maladiilor.

La finalul conferinței a fost semnat un act de predare-primire, prin care Guvernul Chinei a transmis materialele Centrului de Medicină Tradițională Chineză al USMF „Nicolae Testemițanu", iar partenerilor și medicilor chinezi le-au fost înmânate diplome și medalii din partea Guvernului RM, a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și din partea Universității.

La eveniment au mai participat Iurie Osoianu, vicedirector al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, reprezentanți ai USMF „Nicolae Testemițanu", specialiști în medicină tradițională chineză și în reabilitare medicală, studenți, rezidenți și alți invitați. Din partea Republicii Populare Chineze au fost prezenți reprezentanți de la Ambasadă, o delegație de la instituția parteneră – Universitatea de Medicină Chineză Gansu – și alta de la Universitatea de Medicină Chineză Shanxi.

Centrul de Medicină Tradițională Chineză a fost creat în anul 2011, în baza Acordului de cooperare în domeniul economic și tehnic dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Populare Chineze, în valoare de 5 milioane de yuani, semnat la 24 iulie 2002 și implementat de USMF „Nicolae Testemițanu". Primul proiect a durat 2 ani și 7 luni, timp în care Centrul a fost renovat și au fost prestate servicii medicale în domeniu. Colaborarea cu partenerii din China a continuat, iar din 2014 a fost implementat cel de-al doilea proiect de cooperare tehnică cu privire la fortificarea capacităților Centrului de Medicină Tradițională Chineză, semnat la data de 30 iulie 2014. Conform acestui Acord, partea chineză a oferit un ajutor nerambursabil în suma de 4 700 000 yuani (1 milion dolari SUA).

Centrul de Medicină Tradițională Chineză este primul centru de acest gen din regiunea Europei de Sud Est, susținut de Guvernul Republicii Populare Chineze și creat conform principiilor medicinei tradiționale chineze. Centrul are următoarele direcții de activitate: acupunctura, terapia manuală, fitoterapia chineză și autohtonă, reabilitarea medicală.

Totodată, Centrul de Medicină Tradiționala Chineză este și bază clinică de instruire și formare a medicilor rezidenți de la Catedra de medicină alternativă și complementară și de la Catedra de reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală ale USMF „Nicolae Testemițanu".

Universitatea de Medicină din Cernăuți ar putea prelua din experiența instituției noastre

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" a fost vizitată, în data de 22 ianuarie, de o delegație de la Universitatea Bucovineană de Stat de Medicină din Cernăuți, Ucraina.

Delegația a fost reprezentată de Igor Gheruș, prorector pentru activitate pedagogică-științifică, Vladimir Hodorovschii, șeful Secției didactice, Natalia Cuzneac, șefa Catedrei de chirurgie stomatologică și chirurgie maxilo-facială, Oxana Godovanet, șefa Catedrei de stomatologie pediatrică, Uliana Marusic, profesor la Catedra de pediatrie și boli infecțioase la copii, Vitalii Smandîci, asistent la Catedra de medicină internă, farmacologie clinică și boli ocupaționale, Oleg Macsîmiv, directorul Centrului științifico-practic al Clinicii Universitare.

În contextul vizitei, partenerii ucraineni au avut o întrevedere cu rectorul Ion Ababii și cu alți reprezentanți ai administrației USMF „Nicolae Testemițanu", în cadrul căreia au discutat despre realizarea programului de cooperare bilaterală dintre cele două instituții.

Prorectorul pentru activitate pedagogică-științifică Igor Gheruș a declarat că echipa sa a rămas impresionată de Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, iar în viitor își propune să înființeze un asemenea centru la instituția lor. Totodată, prorectorul a menționat că, dintre țările vizitate, experiența universității noastre este cea mai potrivită pentru a fi implementată și la Cernăuți.

Rectorul Ion Ababii a declarat că USMF „Nicolae Testemițanu" este gata să împărtășească din bunele practici și va susține aplicarea proiectelor și realizarea activităților ce au scopul de a îmbunătăți calitatea studiilor în medicină.

Oaspeții ucraineni au vizitat mai multe subdiviziuni, printre care Facultatea de Stomatologie, Clinica Stomatologică Universitară, Blocul didactic nr. 1 „Leonid Cobîleanschi" ș.a.

Anatomia pentru medic - ca harta pentru un călător

Deși anatomia ca știință are o istorie multiseculară, metodologia de studiere a structurii organelor și sistemelor de organe ale corpului uman nu este încă bine definită. Volumul de informații privind structura corpului uman este în continuă creștere, iar elementele de instruire necesită a fi perfecționate și adaptate sistematic la cerințele actuale, în scopul îmbunătățirii calității studiilor. Aceasta se referă la organizarea procesului educațional, metodele de instruire, asigurarea cu materiale didactice și demonstrative, modalitățile de evaluare a cunoștințelor. Cum reușesc să facă față acestor provocări membrii Catedrei de anatomie a omului, aflați din interviul ce urmează, realizat cu șeful catedrei Ilia CATERENIUC, dr. hab. șt. med., profesor universitar.

– Ce rol are anatomia omului în formarea unui medic?

– Având ca obiect de cercetare organismul omului viu, Anatomia reprezintă o componentă importantă a educației preclinice, care vine în ajutorul studentului cu informații privind structura corpului uman, variabilitatea morfologică a structurilor sale, anomaliile de dezvoltare, particularitățile de vârstă, gen și cele individuale. Toate acestea sunt necesare pentru integrarea cunoștințelor în practica medicală, fără de care un medic nu poate să-și exercite funcția.

– Ce metode de studiere a anatomiei utilizați la catedră?

– Studierea formei și a structurii corpului uman poate fi realizată în mai multe direcții. Una dintre ele ține de anatomia pe viu și relieful corpului uman, care contribuie la înlocuirea conceptului static cu unul dinamic în însușirea datelor anatomice. O altă direcție vizează anatomia aplicată, care a devenit un imperativ al timpului, dictat de metodele performante de diagnostic imagistic.

– Anatomia este o disciplină care necesită numeroase materiale didactice și demonstrative. Care e situația la capitolul asigurare?

– Pentru organizarea și asigurarea procesului didactic, cadrele didactice ale catedrei au elaborat și au publicat, în ultimii ani, diverse lucrări metodico-didactice: manuale, ghiduri pentru lucrări practice la *Anatomia omului*, culegeri de cursuri, de scheme, de teste și de probleme de situație ș.a. Acestea au menirea de a ajuta studenții în pregătirea pentru lucrările practice, de a implementa metodologii contemporane de instruire și de a verifica și de a aprofunda cunoștințele acestora în domeniul anatomiei. O atenție sporită se acordă subsiteului catedrei, unde sunt plasate chestionare, cursuri în format PowerPoint, terminologia anatomică, materiale privind anatomia pe viu, lista eponimelor, filme, rezultatele activității editoriale ale personalului catedrei - publicații didactice și științifice ș.a.

De asemenea, dispunem de un număr mare de mulaje a diferitelor organe, care sunt utilizate în procesul didactic și la evaluarea cunoștințelor studenților.

– În procesul de studiu al anatomiei utilizați și programe virtuale?

– Da, le utilizăm ca material secundar. Pentru a asigura integrarea programelor de instruire virtuală în curriculumul disciplinei, la catedră a fost deschisă o sală cu 16 computere, care este utilizată atât în scop didactic (demonstrarea filmelor în format 3D), cât și pentru testarea studenților.

– Care este rolul sălii anatomice în procesul de instruire?

– Sala pentru demonstrarea și studierea preparatelor anatomice (cadavre cu mușchi, vase și nervi disecate, sisteme de organe, organe separate, mulaje ș.a.) a fost amenajată în contextul trecerii la studierea disciplinei anatomia omului în două semestre și necesitatea activizării lucrului individual al studenților, dezvoltarea abilităților de lucru în echipă și autoinstruire, evaluarea și autoevaluarea studenților. Sala de disecție este utilizată atât în timpul lucrărilor practice, cât și pentru studierea de sine stătătoare a formațiunilor anatomice de către studenți, în afara orelor.

În proces de achiziționare sunt două cadavre cu mușchi, vase și nervi disecați, confecționate prin tehnica de plastinare – îmbălsămare polimeră cu substanțe vâscoase.

– Care sunt avantajele obiectelor anatomice plastinate?

– Acestea posedă un șir de calități: nu sunt toxice, nu au miros, sunt foarte demonstrative, își păstrează forma și culoarea naturală, pot fi folosite un timp îndelungat, nu necesită prelucrare suplimentară, părțile de corp și segmentele membrelor sunt mobile.

– Ce acțiuni întreprindeți la catedră pentru a asigura calitatea în instruire?

– În acest context, au fost revăzute și actualizate programele de studii și chestionarele pentru evaluarea curentă și intermediară a cunoștințelor studenților la toate facultățile (Medicină nr. 1 și nr. 2, Stomatologie și Farmacie, specialitățile Medicină preventivă și Optometrie), în limbile română, rusă și engleză. Au fost excluse unele noțiuni teoretice învechite privind structura formațiunilor anatomice, care nu au însemnătate esențială în pregătirea profesională a medicului, au fost revăzute cerințele privind valoarea aplicativă a unui șir de structuri anatomice, cu un impact practic minor. Programele de studii au fost revizuite, ținându-se cont de profilul facultății și aspectul practic de aplicare a cunoștințelor.

– Ce metode de evaluare a cunoștințelor studenților aplicați la Catedră?

– Alinierea la noile standarde educaționale a mobilizat colectivul catedrei la crearea unei colecții de teste pentru evaluările sumative și formative, care este pusă la dispoziția studenților pe subsite-ul catedrei și în Sistemul Informațional de Management Universitar. Colecția de teste și probleme de situație este o premieră în literatura didactică medicală din țară, deoarece toate răspunsurile sunt însoțite de argumente științifice de ultimă oră. Culegerea este destinată pentru lucrul individual al studenților, dar poate fi utilizată și de medicii practicieni, în vederea verificării și aprofundării cunoștințelor anatomice.

Evaluarea finală a cunoștințelor se efectuează prin susținerea testelor la calculator în SIMU. Nota generală se formează din 2 componente: nota medie semestrială cu coeficientul 0,5 și testarea în SIMU cu coeficientul 0,5.

– Cum este asigurată transparența și obiectivitatea în evaluarea cunoștințelor studenților?

– Consider că odată cu implementarea Sistemului Informațional de Management Universitar procesul de evaluare este unul transparent și obiectiv și studenții apreciază această modalitate de examinare.

– Care este reușita medie a studenților la anatomie per facultate?

– La sesiunea de iarnă, la Facultatea de Medicină nr. 1, specialitatea Medicină generală reușita constituie 89,7%, iar calitatea cunoștințelor (notele de la 7 la 10) - 69,3%; la Medicină preventivă reușita este de 77,1% și 48,6% - calitatea; la Optometrie reușita a atins 93,3%, iar calitatea - 41,6%; la Stomatologie reușita este de 80% și respectiv 50% - calitatea; la Farmacie - reușita constituie 77,9%, iar calitatea - 38,9%. Reușita cea mai joasă se atestă la Facultatea de Medicina nr. 2 - 65,4%, unde calitatea cunoștințelor este de 29,7%.

– Care este gradul de satisfacție al studenților privind calitatea predării disciplinei anatomia omului?

– În opinia mea, la catedră avem un grad înalt de satisfacție al beneficiarilor. În prezent, SIMU ne permite să monitorizăm cu ușurință cum se desfășoară procesul de instruire, să evaluăm și să analizăm calitatea predării disciplinei. Dacă e să comparăm sesiunea de iarnă din anul 2016-2017 (90,5%), cu cea din anul 2017-2018 (95,24%), se atestă o creștere de 5% a gradului de satisfacție al beneficiarilor.

– Aveți studenți care demonstrează un interes sporit pentru anatomie?

– Desigur. Și pentru ei la catedră activează Cercul științific, ale cărui direcții de cercetare sunt orientate spre studierea variabilității anatomice individuale a vaselor, nervilor, structurii organelor, anomaliilor lor de dezvoltare ș.a. Rezultatele obținute se regăsesc în eseurile, rapoartele prezentate în cadrul ședințelor și la diverse manifestări științifice și, nu în ultimul rând, în tezele de licență ale medicinștilor.

– Nu putem să trecem cu vederea Muzeul de anatomie, care se bucură de o mare popularitate atât în rândul studenților, cât și a vizitatorilor.

– Muzeul Catedrei de anatomie a omului dispune de una din cele mai mari și valoroase colecții de piese anatomice unice (cca 2000 de exponate), expuse în 5 săli spațioase (aparatul locomotor, viscere, sistemul nervos central, vase și nervi, anatomia copilului), fiind unul din puținele de acest gen din Europa, înalt apreciat de specialiștii de peste hotare, care l-au vizitat. Aici au fost create condiții optime atât pentru studierea teoretică și practică a anatomiei, cât și pentru popularizarea cunoștințelor referitoare la structura corpului uman. Actualmente, suntem în proces de lucru - elaborăm un catalog fotografic al tuturor obiectelor anatomice, care vor fi însoțite și de adnotări. Catalogul va fi plasat pe portalul universității cu scop de promovare.

– În ce măsură progresul științific și tehnologic influențează activitatea didactică și științifică a catedrei?

– La etapa actuală medicina beneficiază de o serie de utilaje performante ce-i oferă specialistului posibilitatea de a pătrunde în organismul viu și de a cerceta aspectul normal și variabilitatea individuală a diferitelor organe și sisteme de organe prin metode de diagnostic și tratament neinvazive. Astfel, în timpul lucrărilor practice noi utilizăm pe larg imagini obținute prin tehnici de investigație contemporane (radiologice, tomografice, endoscopice, ultrasonografice ș.a.), care permit în detalii studierea și conștientizarea structurii complexe a organismului uman.

– Ce mesaj le-ați transmite studenților?

– Să utilizeze toate metodele de studiere a anatomiei, în special să lucreze individual cu piesele anatomice, cu exponatele din muzeu, care oferă posibilități unice de înțelegere a structurii complexe a organismului uman. După cum spunea Cruveilhier: *Pentru orice medic, anatomia este întocmai ca harta pentru un călător*.

– Stimate Domnule Profesor, Vă mulțumim pentru interviu și vă urăm succese în activitate.

Interviu realizat de Silvia Ciubrei

Flashmob dedicat prevenirii cancerului de col uterin

În Republica Moldova, în fiecare zi o femeie este diagnosticată cu cancer de col uterin, iar la fiecare trei zile o persoană moare din această cauză.

Potrivit statisticilor, în prezent, această maladie reprezintă a doua cauză de mortalitate, după cancerul mamar, iar aproximativ 4000 de femei supraviețuesc cu acest diagnostic. Totodată, specialiștii în domeniu susțin: „cancerul de col uterin este una dintre cele mai prevenibile forme de cancer la femei, iar vaccinarea împotriva Virusului Papilloma Uman (HPV) și screening-ul de col uterin la femeile cu vârsta de 25-61 de ani previn peste 95% din infecțiile cauzate de tipurile HPV 6, 11, 16 și 18”.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova s-a alăturat unui grup de parteneri publici și privați într-o acțiune de informare a populației din țara noastră cu privire la amploarea pe care o ia această afecțiune în rândul femeilor. În data de 30 ianuarie, a fost organizat un flashmob dedicat prevenirii cancerului de col uterin. Acțiunea s-a desfășurat la o oră de vârf la Aeroportul Internațional Chișinău.

În pași de dans, cincisprezece studenți de la universitatea noastră au informat publicul că această maladie poate fi prevenită și le-au recomandat femeilor să fie mai responsabile în ceea ce privește propria lor sănătate, să se adreseze medicului de familie pentru efectuarea testului Papanicolau o dată la trei ani și pentru vaccinarea fetițelor cu vârsta de 10 ani anti-HPV. Totodată, medicinștii au distribuit pliante și au discutat cu oamenii despre această problemă de sănătate, iar pe ecranele din incinta Aeroportului, la fiecare 15 minute, au fost difuzate spoturi video cu privire la prevenirea cancerului de col uterin, care au atras atenția publicului.

Flashmobul a fost realizat în contextul *Săptămânii europene de prevenire a cancerului de col uterin*, care s-a desfășurat în Republica Moldova pentru al optulea an consecutiv, la sfârșitul lunii ianuarie. În 2018 campania a avut loc în perioada 28 ianuarie-3 februarie, accentul fiind pus pe prevenție, în special pe vaccinare și pe screeningul de col uterin – măsuri ce pot reduce semnificativ riscul apariției acestei boli și depistarea în stadii incipiente.

Evenimentul a fost organizat de USMF „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, IMSP Institutul Oncologic, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație, Asociația Internațională de Prevenire a Cancerului de Col Uterin, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, Compania Națională pentru Asigurări în Medicină, Asociația Obștească „Viața fără cancer”, Federația Europeană pentru Coloscopie, Aeroporul Internațional Chișinău și alți parteneri.

Am dat startul campaniei „Împarte o carte, Împarte sănătate!”

O carte cu povești, poezii sau povestiri poate aduce culoare și bucurie în viața unui copil internat în spital și-l poate face să se însănătoșească mai repede. În susținerea acestei idei, în data de 26 februarie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a dat startul campaniei* Împarte o carte, Împarte sănătate! *Prin această acțiune ne propunem să facem perioada de spitalizare a copiilor mult mai interesantă și captivantă prin intermediul lecturii, fapt care se va răsfrânge benefic asupra procesului lor de vindecare.

În perioada 26 februarie-4 aprilie 2018, vă îndemnăm să donați cărți noi sau în stare foarte bună din colecția personală, pentru copiii spitalizați la Institutul Mamei și Copilului din Chișinău, veniți din diferite raioane ale țării. Sunt binevenite cărțile cu povești, povestiri, poezii, romanele, enciclopediile, cărțile de colorat și de dezvoltare personală, destinate copiilor de diferite vârste.

Cărțile sunt colectate la Departamentul Comunicare și Relații Publice, bir. 117, Blocul didactic central (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165).

Donațiile vor ajunge la destinație în data de **6 aprilie 2018**, în ajun de Ziua Mondială a Sănătății. În această zi, medicinștii vor distribui câte o carte fiecărui copil și vor organiza *Ora lecturii* în câteva secții ale Institutului Mamei și Copilului.

Menționăm că acțiunea se află la cea de-a treia ediție și este organizată de Departamentul Comunicare și Relații Publice în colaborare cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină.

Vă așteptăm cu drag. Doar împreună putem face lucruri frumoase!

Carte scrisă la lumina lacrimii și a amintirilor

Un eveniment de rezonanță social-istorică s-a desfășurat în data de 21 februarie curent, la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, unde a avut loc lansarea volumului „Cu dor de Basarabia”, scris de reputatul chirurg, academicianul Vladimir Hotineanu. Sala de conferințe a bibliotecii s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru doritorii de a fi prezenți la manifestare, iar interesul vădit se explică prin faptul că în țara noastră nu există localitate, familie care să nu fi suferit din cauza deportărilor, a chinurilor supraomenești, a torturilor, a foametei organizate, a colectivizării forțate, a umilinței naționale. Un alt argument este faptul că lucrarea aparține nu unui scriitor, ci unui medic, care a trăit pe viu fărădelegile regimului comunist, ce s-au abătut asupra destinului familiei sale, ridicate de autoritățile staliniste și duse în lumea neagră, tocmai în Kizil-Orda, Kazakhstan. Aici a fost exilată mama autorului, Maria Hotineanu-Crăciun, să-și ispășească pedeapsa pentru că s-a născut într-o familie de gospodari și buni creștini. Bunicul său, fost primar, plugar de viță, n-a avut alte privilegii decât să muncească din răsputeri pentru ca familia să nu ducă lipsuri și să le dea copiilor carte. Acele tragice timpuri au venit după așazisa „eliberare” a acestei palme de pământ de către forțele ostile ale imperiului de la răsărit.

Simțind chemarea sângelui, demult îl obseda gândul de a pleca pe urmele bunicului său, Petru Crăciun, în căutarea fabricii morții și de a ajunge la drumul ce duce spre Ivdellag, unde erau duși basarabenii cei mai de seamă, pentru a li se șterge până și urmele, dar nu a găsit nici crucile din fostul cimitir al deportaților.

Tinerele generații, susține profesorul universitar Vladimir Hotineanu, trebuie să păstreze memoria conaționalilor supuși represiunilor, or guvernanților prea puțin le pasă. Ca deputat a propus în Parlamentul Republicii Moldova să fie comemorate victimele deportărilor printr-un minut de reculegere, însă majoritatea aleșilor poporului nostru nedreptățit nu l-a susținut, văduviți de bunul simț, au refuzat măcar să se ridice în picioare. Dacă cei luminați și responsabili de rezolvarea problemelor stringente ale semenilor nu conștientizează valoarea acestui gest uman, despre ce memorie a urmașilor mai poate fi vorba? Pentru a răzbi la inima cititorului, autorul a decis să elucideze ceea ce a trăit, a simțit și a înțeles în paginile acestei valoroase cărți, care, de fapt, cuprinde *lacrima sufletului său*.

Cartea este scrisă cu atenție documentară la detalii și menită a zugrăvi credibil epoca de grea cumpănă. Unii dintre eroii centrali ai romanului, doi țărani ce par desprinși din icoane și luminoși precum sfinții, bunicii romancierului, Gheorghe și Ileana Crăciun, țineau și ei mult la visele râvnite, și anume să aibă un an mai bun ca cel trecut, cu ploaie la timp și recoltă îmbelșugată, copiii să le fie sănătoși și norocoși. Anume răgazul acesta de a se bucura de cele agonisite, de copii și de nepoți, și de tot ce însumează existența le-a fost furat.

Autorul, o ființă rănită a neamului, confirmă că puterea de rezistență a poporului nostru, demnitatea, credința și cinstea au fost puse la grele încercări pe parcursul secolelor. A fost smulsă floarea neamului, înaintașii ei, de aici și provin criticile acide desprinse din roman, provocate de relele societății: crize sociale și politice, crize economice și culturale, crize morale și spirituale, crize de omenie și de credință.

Impresionantă este cadența suflului și starea de spirit ale autorului, îndemnul lăuntric care l-a determinat, nelăsându-i timp de somn și tihnă celui care este hărăzit pe viață de a munci în Blocul operator al Spitalului Clinic Republican, unde profesează cea mai nobilă profesie – salvarea vieților omenești.

Autorul a așternut gând cu gând, pagină cu pagină, le-a aranjat riguros cronologic pe toate cele descrise, în așa fel, încât romanul se citește ușor, pentru că e despre fiecare dintre noi. Sunt descriși Petre și Agafia Crăciun, dar de undeva din imaginație îi simțim pe bunicii și străbunicii noștri, aproape uitați, căci au părăsit demult această lume, peste ei trecând tăvălugul nedreptății și al cruzimii. Creatorul a reușit să scrie un roman documentar despre acel calvar. Este o muncă prea grea pentru suflet și rațiune. Să nu uităm însă că pretutindeni au existat și sunt mii de cazuri de acest fel.

Detalii și completări concludente la conținutul și valoarea cărții de suferință au adus în fața publicului Monica Babuc, ministru al educației, culturii și cercetării, moderatorul manifestării, academicianul Nicolae Dabija și academicianul Teodor Furdui, scriitorul Andrei Strâmbeanu, artistul plastic Elena Romanescu, mătușa autorului ș.a. Toți cei care au luat cuvântul au relevat explicit și argumentat consecințele terorii bolșevice pentru soarta mult pătimitului nostru popor.

OPINII EXSTRASE DIN CUVÂNTĂRI

Academicianul Mihai Cimpoi: „Este o carte-document, care completează golul istoriei. O citeam și parcă priveam un film de groază: bestialitate, sălbăticie, înjosire la culme a personalității umane. Vladimir Hotineanu, prin scrierea acestui roman, și-a răzbunat bunicii și părinții. Cartea constituie și o sursă esențială pentru istorici. Deportările au fost un fenomen al deznaționalizării. E mare păcat că acolo, în Ivdel, nu s-a păstrat niciun mormânt”.

Academicianul Valeriu Matei: „Un roman de ficțiune de proporții. Cartea e scrisă într-un limbaj elevat și accesibil, relevând momente dramatice din viața basarabenilor. Oamenii, de frică, își schimonoseau numele, astfel se schimba componența etnică a populației. De acum, în zilele noastre, era frecventă fraza sperietoare adresată copiilor *taci, că o să te duc în Siberia*”.

Academicianul Gheorghe Ghidirim: „Talentatul chirurg de talie europeană, părintele transplantului de ficat în Republica Moldova, academicianul Vladimir Hotineanu, este o mândrie națională. Dumnealui a demonstrat în mod elocvent că are capacități de scriitor, punându-ne la dispoziție acest roman de mare valoare, o epopee adevărată a dramei basarabenilor. Să-i dea Domnul multă sănătate pentru a continua cu același randament munca nobilă de chirurg, dar și de scriitor, doar a recunoscut că refugiul în cuvânt e de bun augur. El a dezvăluit cu o deosebită rigurozitate ororile surghiunului și viața mucenicilor-eroi. Asemenea lucrări trebuie să fie cărți de căpătâi pentru toți, începând cu omul de rând și în special pentru politicieni, să fie prezente în școli și biblioteci”.

Traian Musteață

Dragile noastre FEMEI,

De câte ori încerc să spun ceva despre Mamă, Soră, Fiică... îmi pare că nu voi găsi cuvintele potrivite. Şi-apoi, ce poţi să spui, chiar şi prin vers, ceea ce ar corespunde valorii FEMEII pentru noi, bărbaţii. Începuturile fiecăruia dintre noi sunt legate de FEMEIE. Cum poţi să exprimi dragostea şi stima pe care o porţi pentru aceste gingaşe fiinţe?!

Ziua FEMEII ar trebui să fie anul împrejur. Sunteţi frumoase, dorite, iubite, dar şi crunte uneori faţă de noi, bărbaţii. Cred că o merităm!

Felicitări, urări de sănătate, fericire, să aveţi parte de soare, lumină şi căldura celor apropiaţi, de care aveţi atâta nevoie! Încerc să vă transmit toată dragostea prin versul ce urmează.

Romeo ŞCERBINA

O, FEMEIE...

Nu-ţi spun cât te iubesc –
Nu ştii cât te urăsc,
Nu cânt şi nu dansez –
La linişte visez.

Sărutul ţi-am furat,
Demult, de-atâtea ori,
Rămas-am încântat
Cuprins de noi fiori.

Dar iată că acum,
Aş vrea să-mi cer iertare,
Şi să pornim la drum,
Uitând de disperare.

Şi când vei încerca
Să spui cuvinte dure,
M-ai bine le-ai lăsa
Străinii să le fure.

Să-ţi simt din nou sărutul
Şi zvâcnetul din mine
Aş vrea şi azi, căruntul
Să le împart cu tine!

IZVORUL VIEŢII

Femei! - neînsecat izvor al vieţii,
Simbolul sfânt al frumuseţii
Şi des enigme neînţelese,
Toate visaţi să fiţi prinţese!
Pornind din anii tinereţii,
Frică purtaţi de bătrâneţe,
Care şi Ea este frumoasă,
Prin dragostea mult luminoasă,
De fii, fecioare, nepoţei,
Cu o dulce grijă pentru ei.
Puteţi războaie să opriţi,
Şi inimile să topiţi.
Puteţi îngenunchea bărbaţii,
Cu-n gest corect, sau aberaţii.
Minţindu-i că-i iubiţi pe veci,
Mimaţi amorul, fiind reci.
...Tar, noi, bărbaţii vă stimăm
Şi fericire vă urăm,
Că fără voi suntem săraci,
Lucrăm cu dreapta cam stângaci.
Şi aer, des nu ne ajunge,
Simţim că-n inimă ne-împunge,
Şi stelele pe cer par rare,
Cireşele par mai amare...
...Voi, des enigme ne-înţelese,
Sunteţi a dragostei prinţese.
Sunteţi un nesecat izvor,
Al vieţii, sfântului amor.
Noi, vă stimăm! Noi, vă iubim!
Femeilor! Vă mulţumim!

Cu respect, Valeriu Burlacu,
dr. şt. med., profesor universitar,
Catedra de stomatologie terapeutică

Medicul psiholog Raisa ŢÂBÂRNĂ
îmbină fericit medicina şi poezia:
prima tratează corpul, a doua înnobilează sufletul.

CÂNTARE FEMEII

Mereu tot caut rima potrivită
Pentru divinul suflet femeiesc,
Dar ca şi alţii cad în veşnica ispită
Să văd în el ceva dumnezeiesc.
Atâta gingăşie şi fineţe-n fire
Doar Domnul a putut să i le dea,
Să fie-n veci o cupă de Iubire
Din care Universu-ntreg să poată bea.
Să se înfrupte din nectarul împlinirii
Toţi cei, ce de la ea au început,
Femeia e simbolul mântuirii,
Prin ea se leagă viitorul de trecut.
Ea duce-n spate greul rugăciunii –
Pilonul sfânt pentru un Glob păcătuit,
Veriga tare-n Lanţul slăbiciunii
Al Domnului cuvânt desăvârşit.
Să nu uităm să-i punem la picioare
Tot, ce avem în suflet mai curat,
Căci doar prin ea primi-vom ultima iertare
Pentru greşeala primului păcat.

MAMA

Când râde mama,
Cu dânsa râd şi eu,
Când plânge mama,
Cu dânsa plânge Dumnezeu.

Când este mama,
Alături sunt şi eu,
Când pleacă mama,
Cu ea se duce Dumnezeu.

Stai, mamă, nu pleca,
Căci am nevoie eu
Să fiţi în viaţa mea
Şi tu, şi Dumnezeu.

Blitz-interviu

Ce semnifică pentru Dumneavoastră sărbătoarea de 8 Martie?

Ninel Revenco:
8 Martie este una dintre primele sărbători ale primăverii şi semnifică o renaştere, o înflorire, ceea ce pentru mine are o mare importanţă pentru că simţi că ai dorinţa de a face ceva nou.

Olga Iurco:
O zi obişnuită, dedicată în special femeilor, care cumva aşteaptă să fie răsfăţate în această zi şi, evident, sunt în centrul atenţiei.

De ce credeţi că o femeie trebuie să fie puternică?

Stela Adauji:
O femeie trebuie să fie puternică, deoarece pe umerii unei femei stau foarte multe lucruri, şi în calitate de mamă, soţie, profesionistă, fiică, iar aceste roluri trebuie îmbinate frumos, cu o cultură mai deosebită şi să fie un exemplu pentru copii săi.

Olga Iurco:
Femeia trebuie să fie femeie, iar prin toate ce face se dovedeşte că ea este puternică.

În viziunea Dvs., prin ce este frumoasă femeia?

Svetlana Lazăr:
Aspectul fizic şi zâmbetul întotdeauna împodobesc femeia, dar se spune că Dumnezeu i-a dat femeii frumuseţe, pe care trebuie să o împartă cu cineva. Femeia e înzestrată cu nobila capacitate de a da continuitate vieţii prin faptul că e mamă şi ţine focul în vatră având un suflet larg, generos, dar şi prin inteligenţă, tandreţe şi, nu în ultimul rând, profesionalism.

Ninel Revenco:
Femeia este frumoasă însăşi prin existenţa ei, prin blândeţe, tandreţe, gingăşie, fermitate şi putere.

Cât de mult trebuie să se iubească pe sine femeia?

Ludmila Bologa:
Educaţia reprezintă pilonul primordial de formare a unei persoane, indiferent de genul acesteia, iar valori precum respectul de sine, demnitatea şi responsabilitatea trebuie cultivate începând cu primii ani de viaţă. De asemenea, cred că femeile ar trebui să fie încurajate, prin educaţie, să capete curajul de a lua decizii. Nu în ultimul rând, femeile trebuie să aibă grijă de sănătatea lor, să practice sportul, să mănânce sănătos, să doarmă suficient de mult. Exprimarea personalităţii femeilor vine din dragoste de sine şi le face să fie frumoase, iubitoare şi încrezătoare, precum şi adevărate profesioniste în domenii.

Svetlana Lazăr:
Într-atât ca fiecare să nu poată rezista ispitei de a întoarce capul spre ea. Să fie mândră, destoinică, încrezătoare în ceea ce face şi spre ce aspiră, să-şi ştie valoarea acasă şi în lume. Să ţină capul sus şi să meargă cu demnitate înainte. Dar niciodată să nu uite de cei dragi şi apropiaţi.

Numiţi trei lucruri care ar face o femeie fericită?

Olga Iurco:
Când este cine şi cui spune „mama”... Când poţi vedea răsăritul şi apusul soarelui... Când ai alături persoana ce te face fericită...

Svetlana Lazăr:
Un zâmbet, o floare, o rază de soare şi, desigur, atenţie, respect, dragoste, satisfacţie în sensul deplin al cuvântului. Femeia trebuie să fie iubită.

Ludmila Bologa:
Fericirea este o stare de spirit la care contribuie, în egală măsură, atât micile bucurii ale vieţii, cât şi sentimentul de a te afla la locul potrivit din punct de vedere profesional.

Ninel Revenco:
Pentru a fi fericită trebuie să te împaci cu tine însuţi, să primeşti lucrurile aşa cum sunt ele, să nu aştepţi ceva extraordinar de la apropiaţi, să te bucuri de orice clipă, şi să spui mulţumesc pentru această zi de 8 martie, plină de soare şi de bucurie.

DHISHA în sprijinul studenților indieni ai universității noastre

Studenții internaționali ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu", anul II-VI, originari din India, au organizat, în data de 24 februarie, un program artistic pentru boboceii din anul I de studii. Ceremonia a avut drept scop instituirea Asociației Studenților Indieni din Moldova* DHISHA*, în cadrul Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină.

Profesorul Mihail Gavriliuc, prorector pentru relații internaționale, a salutat comunitatea studenților indieni ai USMF „Nicolae Testemițanu" și a menționat că atât părinții lor, cât și instituția noastră sunt interesați de succesul lor. „Ați hotărât să studiați medicina în Republica Moldova și să studiați la universitatea noastră. Sunt convins că ați ales calea corectă. Zi de zi, săptămână de săptămână, voi veți studia bazele medicinei, învățând multe lucruri interesante din acest domeniu, iar pe lângă aceasta, vă stau la dispoziție clinicile universitare, unde veți dobândi abilitățile practice necesare unui tânăr specialist. Vă doresc să vă mențineți pe acest drum pe care l-ați ales și să nu uitați de scopul pe care vi l-ați propus inițial, acela de a deveni doctor", i-a îndemnat prorectorul Gavriliuc.

„Universitatea noastră se numără printre cele mai importante instituții din estul Europei și din lume și vreau să vă spun că asociația nou creată ne va ajuta să colaborăm mai eficient la rezolvarea tuturor problemelor cu care se confruntă studenții indieni", a declarat Marcel Abraș, prorector pentru educație și probleme sociale.

Mircea Bețiu, decanul Facultății de Medicină nr. 2, a remarcat că în prezent la USMF „Nicolae Testemițanu" își fac studiile peste 300 de studenți indieni, iar pe viitor numărul acestora cu siguranță va crește. „*DHISHA* este calea pe care ați ales-o să fiți studenți aici și sper să nu regretați, pentru că avem foarte multe să vă oferim. Sperăm ca, la întoarcerea în țara voastră, să fiți doctori buni. Vă dorim mult succes la studii și să vă bucurați din plin de viața de student trăită în Moldova", a adăugat decanul.

Despre rolul pe care îl au studenții indieni în Universitate a vorbit și Igor Cemortan, prodecan la Facultatea de Medicină nr. 2, care le-a reamintit medicinștilor că sunt ambasadorii Indiei în țara noastră, iar după finalizarea studiilor vor deveni și ambasadorii USMF „Nicolae Testemițanu" atât la ei în țară, cât și în lume.

Partea oficială a culminat cu tăierea panglicii de inaugurare a Asociației studenților indieni din Moldova *DHISHA*, care în sanscrită semnifică deschiderea drumului căutării, al cunoștințelor, al colaborării. Ulterior, evenimentul a inclus dansuri populare și moderne, muzică și alte surprize pregătite de medicinștii indieni, care și-au promovat cultura și tradițiile.

Medicinştii – din nou învingători ai concursului *Накорми голодного студента*

Studenții de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" au câștigat cea de-a V-a ediție a concursului* Накорми голодного студента*, organizat de publicația periodică* Комсомольская правда*, în data de 25 ianuarie. Din echipa medicinștilor au făcut parte Petru Dodița, Nicolae Pricop, Elena Ciumac, studenți în anul III, și Mihail Balan, student în anul II, Facultatea de Medicină nr. 1.

Anul curent, la această acțiune gastronomică USMF „Nicolae Testemițanu" a concurat alături de Universitatea Tehnică a Moldovei și Uniunea Națională a Studenților și Tineretului din Moldova.

La prima probă medicinștii au gătit o gustare din salată verde, brânză, roșii și ouă fierte, pe care au denumit-o *Gustarea haiducului*. Pentru cea de-a doua probă tinerii au preparat un *Medburger* – un hamburger moldovenesc din cârnat de casă, asortat cu o salată *Vitaminizata* din legume. La final echipa USMF „Nicolae Testemițanu" a captat interesul juriului cu o băutură din sucuri naturale asortată cu portocale, numită *VitaBum*. Între probele de bază au mai fost organizate trei concursuri interactive, două dintre ele fiind câștigate de medicinști.

Din echipa juriului a făcut parte și un reprezentant al Universității, Angela Cazacu-Stratu, prodecan la Facultatea de Medicină nr. 1, care a menționat că tinerii noștri au fost ingenioși, gătind din ingrediente puține bucate foarte gustoase și frumos aranjate.

Pentru Elena Ciumac gătitul este un lucru cotidian, de aceea ea a acceptat cu entuziasm provocarea de a-și testa abilitățile de bucătar alături de colegii săi. În opinia tinerei, concursul a decurs într-o manieră distractivă și interesantă.

Petru Dodița a accentuat că un aport semnificativ în câștigarea probelor l-au avut suporterii USMF „Nicolae Testemițanu", care i-au ajutat atât la pregătirea felurilor de mâncare, cât și la denumirea acestora.

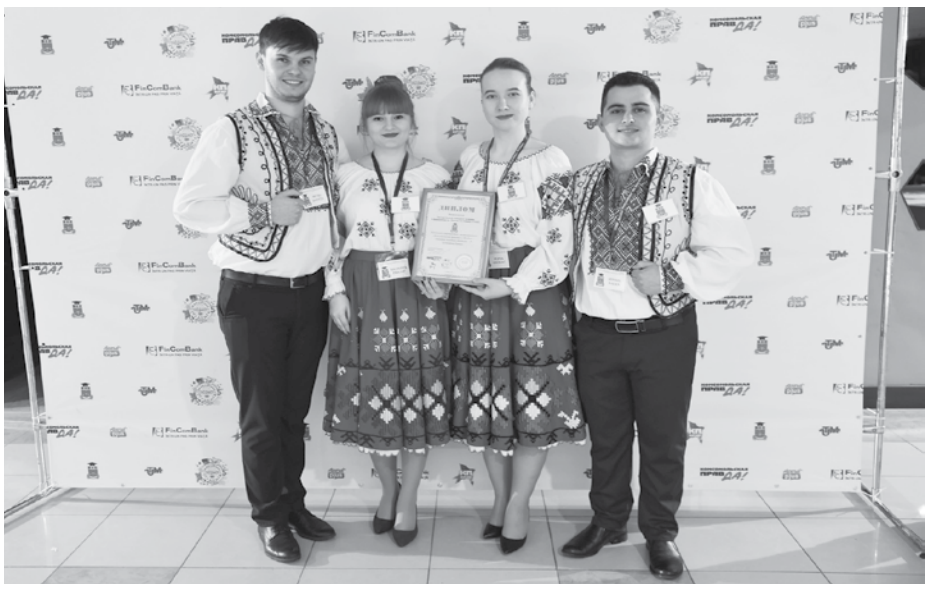

Evenimentul, desfășurat în cadrul unui parteneriat public-privat, a devenit o tradiție în rândul studenților și este organizat anual de ziua *Sfintei Mucenițe Tatiana* – protectoarea tuturor elevilor și studenților. Competiția are drept scop antrenarea studenților de la mai multe universități din țară în activități culinare distractive și creative. De menționat faptul că medicinștii au câștigat trei dintre cele cinci ediții ale concursului.

Produse alimentare pentru bătrâni nevoiaşi

Studenții de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova știu că de sărbători trebuie să fim mai buni, în special cu cei care se află într-o situație mai dificilă. Pentru a nu se rezuma la vorbe, ei au decis să treacă la fapte.

Astfel, înainte de Anul Nou, Lucia Ciobanu, studentă în anul I la Facultatea de Farmacie, împreună cu Eleonora Ștefârța, lector superior universitar la Catedra de limba română și terminologie medicală, și colegii de grupă au hotărât că ar fi bine să organizeze un act de caritate. Ideea, odată venită, a și fost implementată. Studenții au colectat bani și au procurat produse alimentare, acestea fiind donate unei bătrâne neajutorate din Chișinău, care locuiește singură.

O altă acțiune a fost organizată de un grup de studenți din anul I de la Facultatea de Medicină nr. 1, reprezentat de Elena Catană, Valentina Botnari, Tatiana Brună, Margareta Vacarciuc, Victor Josu și Daniela Ardașan. Medicinștii au făcut un apel către colegii lor de grupă și din torent, care s-au mobilizat și au colectat bani din care au procurat produse alimentare pentru o altă bătrânică nevoiașă din capitală.

În urma acestor acțiuni, studentele Elena Catană și Daniela Ardașan, văzând zâmbete și lacrimi de fericire pe chipul bătrânei, au trăit și ele această bucurie. Tinerele au mai participat la astfel de acțiuni și spun că nu se vor opri aici, deoarece acest lucru le face fericite.

Medicinștii îi îndeamnă pe toți cei care au posibilitate să facă o faptă bună și să-i ajute pe cei mai puțin fericiți.

Mici bucurii pentru copiii din Secția de hematologie

Două studente de la Facultatea de Medicină nr. 2 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova au organizat în ajunul sărbătorilor de iarnă un act de caritate pentru copiii internați în Secția de hematologie a Institutului Oncologic din Chișinău. Ana Maria Belov și Sally Mahroom, studente în anul II, gr. 1652, Facultatea de Medicină nr. 2, au făcut un apel către colegii de grupă – studenți internaționali, care, pe durata a trei zile, s-au mobilizat și au colectat bani pentru această cauză nobilă. Din suma adunată au fost procurate hârtie colorată, creioane, carioci, jocuri de dezvoltare personală ș.a.

Medicinista Sally Mahroom a relatat cum a pornit această inițiativă. „În ajun de Crăciun, ne-am gândit cu Ana-Maria cum am putea aduce zâmbete pe fețele copiilor din Republica Moldova. Am decis să colectăm bani pentru copiii internați la Institutul Oncologic, în speranța ca ei să simtă spiritul Crăciunului, să uite un pic de durere și de suferință și să-i facem să zâmbească. Fiind membră a Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, am reușit să-i motivez pe colegii mei, iar la anul viitor sper să participăm și mai mulți în astfel de proiecte, să aducem zâmbete pe fețele copiilor".

Ana-Maria Belov a spus că participă la acțiuni de acest gen încă din perioada liceului. Tânăra susține că nimic nu se compară cu zâmbetul unui copil fericit, care, în ciuda durerii și a bolii cu care luptă se bucură de o îmbrățișare și de un mic cadou, oferit în semn de încurajare și susținere.

Cu același entuziasm a participat la actul de caritate și Eduard Khabarov, student în anul II, originar din Israel, contribuind la colectarea donațiilor de la colegi și la procurarea celor necesare. Tânărul a realizat astfel de acțiuni și în țara sa de baștină și consideră că în așa mod poate fi adusă o rază de căldură în sufletul acestor copii suferinzi.

Va fi creată Uniunea Asociațiilor şi a Societăților Profesionale ale Medicilor şi Farmaciştilor din țară

Reprezentanții asociațiilor și ai societăților profesionale ale medicilor și farmaciștilor din Republica Moldova au considerat oportună constituirea unei Uniuni de profil - entitate ce ar reprezenta vocea unică a profesioniștilor din domeniul medicinei și al farmaciei.

În data de 21 februarie 2018, a avut loc ședința comună a conducerii Ligii Medicilor din Republica Moldova și a Asociației Științifice Medicale din Moldova, ultima incluzând 37 de asociații și societăți profesionale ale medicilor și farmaciștilor din țară. Temei pentru convocarea întrunirii a constituit situația alarmantă din sistemul de sănătate: exodul de medici și farmaciști, insuficiența medicilor specialiști, în special a medicilor de familie la sate, lipsa farmaciilor de stat, vânzările și promovările ilicite de medicamente, cazurile de malpraxis, lipsa unei comisii de etică și deontologie medicală,

denigrarea statutului și a imaginii medicului și farmacistului și scăderea credibilității acestora în rândul populației, pierderea controlului în serviciul stomatologic și cel farmaceutic ș.a.

Președintele Ligii Medicilor din Republica Moldova, academicianul Gheorghe Ghidirim, a declarat că în prezent comunitatea medicală are nevoie de o structură consolidată, de o forță puternică și de o voce unică a profesioniștilor din domeniul medicinei și al farmaciei care să protejeze drepturile și demnitatea medicilor și a farmaciștilor din Republica Moldova.

Academicianul Ion Ababii, președintele Asociației Științifice Medicale din Moldova, a accentuat că pe lângă exodul masiv de cadre medicale și farmaceutice, condițiile necorespunzătoare în care activează specialiștii, atitudinea neglijentă a unor medici și a altor categorii de lucrători medicali față de pacient, inclusiv comunicarea ineficientă între lucrătorii medicali și pacienți, precum și cu reprezentanții mass-media, s-a format o opinie greșită și o atitudine negativă a societății față de întregul sistem de sănătate. „Toate acestea pun la îndoială profesionalismul medicului și calitatea actului medical, iar, ca rezultat, are de suferit întreaga comunitate medicală și este denigrată imaginea medicului, care dintotdeauna a avut un statut înalt în societate", a menționat președintele Ababii.

Valentina Buliga, președintele Comisiei parlamentare *Protecție socială, sănătate și familie*, a declarat că „sistemul de sănătate, în ultimul timp, primește practic în fiecare zi câte o palmă. A venit timpul să regândim, să remodelăm o unitate a noastră, a medicilor și a farmaciștilor, o organizație care nu doar va apăra drepturile, dar și va promova demnitatea profesiilor, va fi un partener al Parlamentului și al Guvernului, pentru că toți au în grijă sănătatea poporului". Oficialul a subliniat necesitatea revizuirii cadrului legislativ național în domeniu și revenirea la Codul sănătății și la Legea cu privire la Colegiul Medicilor, deoarece activitatea desfășurată pe platforme diferite nu este eficientă.

Academicianul Viorel Prisacari, președintele Asociației de Epidemiologie și Microbiologie din Republica Moldova, a pledat pentru crearea unei entități profesionale apolitice, care va avea autoritate în întreaga țară.

Îngrijorarea față de situația în care se află medicii din Republica Moldova și-a exprimat-o și academiciana Eva Gudumac, președintele Societății Naționale de Chirurgie Pediatrică

din Republica Moldova, care a menționat că, pe lângă carențele sistemului de sănătate din țară, un lucru îngrijorător este și faptul că organizațiile medicilor și farmaciștilor nu au puterea necesară pentru a schimba lucrurile. „Noi am pierdut controlul asupra medicilor din Republica Moldova, pentru aceștia nu mai există directori de spitale, Ministerul Sănătății, categoriile nu se mai socot, la specializări aproape nu mai vin, iar din cauza unor erori suferă întreaga comunitate și specialiști foarte buni. Vrem să păstrăm această specialitate a noastră în țară și să fortificăm Liga Medicilor, a cărui statut trebuie revizuit", a adăugat academiciana Gudumac.

Cu opinii despre problemele cu care se confruntă asociațiile medicilor și farmaciștilor au venit Victor Vovc, copreședinte al Asociației Științifice Medicale din Moldova, care a moderat ședința, Ion Bahnarel, președintele Societății Igieniștilor din Republica Moldova, Gheorghe Baciu, președintele Societății Științifice a Medicilor Legiști din Republica Moldova, Stela Adauji, vicepreședintele Asociației Farmaciștilor din Republica Moldova, și Oleg Solomon, vicepreședintele Asociației Stomatologilor din Republica Moldova.

Astfel, reprezentanții asociațiilor și ai societăților profesionale ale medicilor și farmaciștilor din Republica Moldova au susținut unanim inițiativa de a consolida comunitatea medicală prin unirea eforturilor și a capacităților tuturor actorilor din societatea civilă medicală și farmaceutică, cu scopul de a apăra drepturile, demnitatea și interesele acestora în exercitarea atribuțiilor profesionale, de a asigura controlul calității actului medical, de a promova profesiile de medic și de farmacist în societate și valorile medicale în condițiile actualelor provocări.

Ca rezultat al discuțiilor, s-a decis constituirea Uniunii Asociațiilor și a Societăților Profesionale ale Medicilor și Farmaciștilor din țară. Provizoriu va fi formată echipa de conducerea a Uniunii, în componența căreia vor intra președinții asociațiilor și ai societăților profesionale ale medicilor și farmaciștilor din Republica Moldova. În luna martie 2018, vor fi organizate întruniri ale membrilor asociațiilor și ai societăților profesionale ale medicilor și farmaciștilor din țară, iar până în data de 6 aprilie organizațiile vor prezenta deciziile lor secretarului ședinței comune. De asemenea, urmează să fie constituit Comitetul de organizare a Adunării generale a Uniunii Asociațiilor și a Societăților Profesionale ale Medicilor și Farmaciștilor din Republica Moldova, care va elabora documentele organizației: denumirea, statutul, logoul, foaia cu antet a organizației ș.a.

În aprilie 2018, va fi convocată Adunarea generală a Uniunii Asociațiilor și a Societăților Profesionale ale Medicilor și Farmaciștilor din Republica Moldova, unde va fi semnat contractul de constituire a Uniunii, se va aproba statutul organizației și se vor alege organele de conducere și de control.

Constituirea entității se va efectua în conformitate cu Legea nr. 837 din 17.05.1996 cu privire la asociațiile obștești, art. 6, care stipulează că asociațiile obștești au dreptul să creeze, pe baza liberului consimțământ, în temeiul contractului de constituire, uniuni de asociații obștești, înființând astfel o nouă persoană juridică.

Lauri merituoși

Burse de merit pentru doi doctoranzi ai USMF „Nicolae Testemițanu"

Maria Carabajiu (Pașalî), studentă-doctorandă în anul III, specialitatea Reumatologie, și Doina Fosa, studentă-doctorandă în anul III, Chirurgie, au primit* Bursa de excelență *din partea Guvernului Republicii Moldova, în valoare de 2500 de lei fiecare.

În anul 2018, executivul a aprobat acordarea a șapte burse de excelență și alte șase burse nominale (pe domenii) a câte 2000 de lei pentru doctoranzi.

La concurs au participat 21 de studenți-doctoranzi din șase instituții de învățământ care oferă studii superioare de doctorat. Dosarele au fost evaluate de cinci grupuri de experți, selectați conform domeniului științific și programelor de doctorat prezentate.

Pentru a spori pe viitor rata de participare la concurs, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a propus repartizarea proporțională a burselor între cele șase domenii științifice stabilite, precum și acceptarea dosarelor studenților-doctoranzi care-și fac studiile cu frecvență redusă și a celor care achită taxa de studii.

Aducem sincere felicitări învingătoarelor și le urăm mult succes și noi performanțe în continuare!

SPORTUL – ATRIBUT AL VIEȚII STUDENȚEȘTI

Universiada-2018

Startul campionatelor naționale universitare a fost dat în modernul Complex Sportiv al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu", unde a fost inaugurată într-un cadru festiv, ediția 2018 a Universiadei.

Veaceslav Manolachi, noul președinte al Federației Sportului Universitar din Republica Moldova, luând cuvântul în fața echipelor aliniate la ceremonia de deschidere, a subliniat semnificația evenimentului. Competițiile universitare la 20 de probe se vor desfășura conform calendarului și cei mai buni sportivi vor fi selectați pentru Naționala Republicii Moldova, care va participa la Universiada Mondială din 2019, ce va avea loc în orașul Napoli, Italia.

La manifestare a fost invitat Igor Dodon, președintele Republicii Moldova, care în mesajul său de salut, adresat participanților, a spus că a acceptat cu plăcere propunerea de a patrona competițiile universitare. „Voi contribui, precum am promis anterior, la crearea bazei sportive în instituțiile de învățământ și nu numai. Vor fi construite în diferite localități 100 de terenuri, edificii de sport, doar practicarea exercițiului fizic este o necesitate vitală, un indice al sănătății poporului", a afirmat șeful statului. El a promis că echipele învingătoare în clasamentul general vor beneficia de prime în sume, respectiv, de 200 mii de lei, 150 mii și 100 mii de lei. Dumnealui a dat citire listei unui grup de performeri și antrenori merituoși, care au fost decorați cu ordine și medalii pentru evoluțiile reușite în campionatele europene și mondiale.

Alocuțiuni consacrate evenimentului au rostit în continuare Grigore Belostecinic, rectorul ASEM, președintele Consiliului rectorilor din Republica Moldova, Radu Rebeja, secretarul de stat în problemele tineretului și sportului. Din partea gazdei a vorbit profesorul universitar Emil Ceban, prorector pentru activitatea clinică al USMF „Nicolae Testemițanu". Dumnealui s-a arătat onorat și bucuros de faptul că deschiderea oficială a ediției ordinare a campionatelor studențești are loc în cel mai spațios Complex Sportiv al universității noastre, ceea ce face cinste și prestigiu instituției, menționând că reluarea acestor întreceri de amploare e benefică pentru studenți și a mulțumit organizatorilor, desigur, în primul rând Federației Sportului Universitar, condusă de Veaceslav Manolachi. Profesorul Emil Ceban a felicitat călduros formațiile aliniate, gata de a ieși pe teren, dorindu-le evoluții bune și obținerea rezultatelor scontate.

Cei prezenți la festivitate au urmărit apoi un program demonstrativ de acrobatică, procedee de autoapărare, dansuri sportive.

La primul concurs desfășurat anterior – baschet feminin, campioană a devenit echipa Universității de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS). Acum în joc au întrat formațiile de fotbal în sală: USMF „Nicolae Testemițanu", campioană la ediția precedentă, și USEFS. De data aceasta mediciniștii au prestat un joc inferior partenerilor de întrecere, cedând cu scorul categoric de 0-5. De fapt, fotbaliștii de la USEFS au repurtat victorii în toate meciurile din grupă și în faza decisivă. În partida finală s-au întâlnit cu echipa Universității Agrare de Stat din Moldova. A fost o dispută încordată, doar în ultimele secunde studenții de la USEFS au smuls victoria cu un scor la limită de 3-2, devenind astfel campioni ai Universiadei-2018. Locul III a fost ocupat de echipa Universității Tehnice a Moldovei, care a învins formația Universității de Stat „Alecu Ruso" din Bălți cu scorul de 5-3, ceea ce pentru bălțeni este un succes meritoriu. Echipa USMF „Nicolae Testemițanu" a câștigat la limită cu 6-5 în fața lotului Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare", situându-se, astfel, pe treapta a 5-a a clasamentului. Primele 3 formații clasate au fost distinse cu trofee speciale, cupe, medalii și diplome.

Traian Musteață

OPINII

Mihai Cojocaru, lector-antrenor la USMF „Nicolae Testemițanu": „Îmbinarea studiilor cu sportul devine mai evidentă. E în câștig dublu cel care practică sportul. Studentul are realizări mai bune la învățătură, dar și la întremarea sănătății".

Valeriu Jurat, **director al Școlii doctorale de la USEFS:** „Bineînțeles, principalul avantaj al competițiilor este promovarea modului de viață sănătos. E binevenită participarea studenților în confruntările sportive de rang național și, în perspectivă, internațional. Universiada constituie o filieră sigură de testare și de selectare a celor mai buni sportivi, pentru a forma selecționata republicii. Totodată, are loc socializarea studenților prin intermediul genurilor de sport, fac cunoștință cu tineri de la alte universități".

Veaceslav Mârzac, secretar general al Federației Sportului Universitar: „Pot afirma cu tărie că potențial sportiv este și va fi. Totul depinde de conducătorii universităților, ai catedrelor de profil sportiv, de activitatea antrenorilor și de crearea condițiilor optime pentru practicarea sportului".

Programul campionatelor naționale universitare pentru anul 2018

	Proba	Termeni de desfășurare	Locul desfășurării
1.	Baschet femenin	12-16.02.18	ASEM
2.	Futsal	20-25.02.18	USMF „Nicolae Testemițanu"
3.	Handbal	21-23.02.18	USEFS/Olimpus 85
4.	Volei femenin	26.02-03.03.18	ASEM
5.	Șah	19-21.03.18	Clubul Republican de Șah
6.	Tenis de masă	13-16.03.18	USM
7.	Volei masculin	26-31.03.18	USMF „Nicolae Testemițanu"
8.	Lupte libere	04-05.04.18	USEFS
9.	Triatlon forță	27.04.18	Liceul Teoretic *Gheorghe Asachi*
10.	Atletism	10-11.05.18	CS „Dinamo"
11.	Fotbal	14.05-08.06.18	UTM
12.	Înot	16-17.05.18	USEFS
13.	Rugbi 7	27.09.18	Se va stabili
14.	Cros	04.10.18	Valea Trandafirilor
15.	Joc de dame	16-18.10.18	Clubul Republican de Șah
16.	Judo	01-02.11.18	USEFS
17.	Baschet masculin	19-24.11.18	ASEM, USMF „Nicolae Testemițanu"
18.	Lupta „Trânta"	06.12.18	USEFS
19.	Badminton	12-14.12.18	UTM

Adresa redacției: bd. Ștefan cel Mare, 165, mun. Chișinău, MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:
Silvia CIUBREI Inga MUSTEAȚĂ
Daniela ȘTIRBU Larisa BRATCO Irina PASNICENCO
Antonela CANTARAJIU Traian MUSTEAȚĂ
Redactor: Galina ȚURCAN
Fotografii: Departamentul Comunicare şi Relații Publice

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355, 022 237 653
E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă opinia autorilor, care nu întotdeauna coincide cu cea a redacției.

Tipografia Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com. 330
Tiraj 1000 ex.

Ziarul este înregistrat la Ministerul Justiției al RM cu nr. 184 din 18.03.2005